

LETO XXIV. Štev. 11

IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODICGLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN ŠINKOVECList izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVLJENA 4. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIJA 1953 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI 2 "BORBO"

ODGOVOR ZDA NA BULGANINOVE POBUDE

Eisenhower ne zavrača razgovorov širšega kroga na najvišji ravni

pod pogojem, da bi diplomatske priprave zagotovile uspeh konference

Washington, 13. jan. (Uris). - Predsednik ZDA Eisenhower je poslal sovjetskemu ministrskemu predsedniku maršalu Bulganinu odgovor na njegovo pismo, ki mu ga je bil poslal 10. decembra lani. Eisenhower poudarja v svojem odgovoru, da ameriško ljudstvo in vlada želita mir. »Ne samo, da nam je agresivna vojna odvratna, marveč je tudi neizvedljiva in nemogoča, da bi jo začeli.« ZDA ne bodo nikoli podpirale agresije in bodo šle vedno v smeri razvoja učinkovitih kolektivnih varnostnih ukrepov OZN, ki bi zamenjali regionalne kolektivne obrambne ukrepe.

Kar se tiče Bulganinovih predlogov, pravi Eisenhower, da so »netočni ali nepopolni v svojem pomenu ter neustreznosti kot program za koristna pogajanja o miru.« Eisenhower je nato sprožil nekatere svoje predloge. Predvsem je predlagal, naj bi okrepi OZN ter naj bi obe državi znova potrdili svojo privrženost tej organizaciji, njenim načelom in ciljem. Prepozno se dogaja, pravi Eisenhower, da Varnostnemu svetu veto preprečuje izpolnjevanje osnovne odgovornosti, da ohrani mednarodni mir in varnost. V tej zvezi je predlagal, naj bo politika obeh vlad ta, da ne

bosta uporabljali pravice veta, kar zadeva predlaganja metod za miroljubno urejanje sporov.

Kar zadeva Nemčijo, je Eisenhower predlagal, naj se obe državi odločno zavzemata za združitve Nemčije prek svobodnih volitev. »ZDA so pripravljene, da se hkrati z drugimi državami pogajajo o specifičnih dogovorih glede števila oboroženih sil in njihovega umika ter da razširijo sporazum tako, da ne bi bili predvideni samo ukrepi proti agresiji, marveč da bi zagotovili tudi pozitivno reagiranje v primeru, da pride do agresije v Evropi.« Glede predloga o Srednji Evropi je Eisenhower dejal, da ga bodo proučile atlantske dežele s stališča vojaških in političnih posledic, ki bi nastale, če bi ga uresničili.

Nato je predlagal sklenitev sporazuma, da bi prostor v vesolju izkoristili izključno v miroljubne namene ter da bi opustili proizvodnjo atomskega orožja. Opustili naj bi atomske poskuse ne za dobo dveh ali treh let, marveč za nedoločen čas. Ukrepi naj bi bili potrebni v zvezi s kontroliranim in progresivnim zmanjšanjem konvencionalne oborožitve in števila oboroženih sil.

O sestanku vzhodnih in zahodnih državnikov je Eisenhower dejal, da je tudi on prepričan, da utegnejo biti takšni osebni stiki koristni. Toda po njegovem mnenju medsebojni sestanki ne obrodijo avtomatično že tudi uspehov. Prvi pogoj za uspeh je pripravljeno delo z dobro voljo obeh strani. »Do sestankov najvišjih voditeljev svet veliko pričakuje in zato nastane kot posledica tudi nevarnost razočaranja ter povečanega nezaupanja, če so takšni sestanki slabo pripravljeni, če na njih niso proučeni osnovni vzroki nevarnosti, če so predvsem izkoristeni v propagandne namene, ali če sporazumi, doseženi na takšnih sestankih, niso izpolnjeni.« Eisenhower je nato predlagal, da bi se »sestal s sovjetskimi voditelji, da bi razpravljali o predlogih, v Bulganinovem pismu in o njegovih predlogih ob navzočnosti ustreznega števila voditeljev drugih držav.« Bistvene važnosti bi bilo, da bi pred takšnim sestankom proučili ta kompleksna vprašanja po diplomatskih kana-

lih ter zunanji ministri, tako da bi bila podana na ustrežajoč način, da sprejmejo svoje sklepe, in da bi bilo dejansko potrjeno, da nudi takšen sestanek najvišjih voditeljev znatne možnosti za okrepitev stvari miru in pravičnosti na svetu. Prav tako bi lahko predvideli dogovore, da bi bile v pripravljeno delo vključene tudi druge vlade, ki sem jih omenil,« pravi na koncu svojega odgovora predsednik Eisenhower.

ZADNJA SEJA ODBORA ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVO REPUBLIŠKEGA ZBORA

Predlog zakona o republiškem proračunu sprejet

Odbor je sprejel še predlog zakona o znanstvenih zavodih, o spremembah odloka o Slovenskem narodnem gledališču v Ljubljani ter predlog odloka o ustanovitvi okrajnega sodišča v Ormožu

Ljubljana, 13. jan. - Danes dopoldne je bila v prostorih Ljudske skupščine 48. seja odbora za organizacijo oblasti in uprave Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS. Dnevni red je obsegal obravnavo o predlogu zakona o znanstvenih zavodih, predlog zakona o republiškem proračunu, predlog odloka o spremembah odloka o Slovenskem narodnem gledališču in predlog odloka o ustanovitvi okrajnega sodišča v Ormožu. Odbor je vse predloge soglasno sprejel. Zatem je še poslušal poročilo o delu komisije za proučitev bančnega sistema in komisije za proučitev sistematizacije in organizacije uprave.

Predlog zakona o znanstvenih zavodih je v imenu Izvršnega sveta obrazložil tov. Milko Goršič. Opozoril je na problem razvijanja znanstvenega dela in dejal, da se sicer ne moremo spuščati v konkurenco z bolj razvitimi državami, vendar moramo v naši sorazmerno še nerazviti državi stremeti za tem, da v bi te znanstvene tekmi dala znanost ustrezen delež razvoja naše družbe.

Odbor je nato nadrobno obravnaval poglavje v zakonskem predlogu, ki govori o vodstvu znanstvenih zavodov in je ta zakonski predlog sprejel brez sprememb.

V drugi točki dnevnega reda je odbor obravnaval predlog re-

publiškega proračuna, in sicer proračun za področje notranje in pravosodne uprave. Glede notranje uprave odbor ni imel nobenih novih vprašanj, glede pravosodne uprave pa je predstavnik državnega sekretariata za pravosodno upravo dr. Tominešek omenil nekatera vprašanja v zvezi z negotodnimi investicijami. Omenil je poslopje sodišča v Novem mestu in govoril o težavnih razmerah, v katerih poslujejo okoliščina in okrajno sodišče v Celju zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov. Omenil je tudi potrebo po ustanovitvi okrajnega sodišča v Murski Soboti, ki ga ni moč ustanoviti zaradi pomanjkanja prostorov in stanovanj. Naposled je še izjavil, da marsikatero sodišče težko posluje, ker sodnikom in uslužbencem ne more preskrbeti ustreznih stanovanj.

Odbor je predlog republiškega proračuna sprejel brez sprememb, nakar je začel obravnavati predlog odloka o spremembah odloka o Slovenskem narodnem gledališču. Predlog je utemeljil v imenu Izvršnega sveta sekretar Sveta za kulturo in prosveto Vlado Vodopivec. Izjavil je, da predložene spremembe izvirajo iz potrebe po vsleditvi doslej veljavnega odloka z zakonom o poklicnih gledališčih, ki ga je Ljudska skupščina sprejela lani. Odbor je predloga soglasno sprejel.

Predstavnik državnega sekretariata za pravosodno upravo dr. Tominešek je obrazložil nato še predlog odloka o ustanovitvi okrajnega sodišča v Ormožu za

občini Ormož in Središče. Dejal je, da je bilo sodišče v Ormožu predvideno že leta 1955 ob novi teritorialno-administrativni razdelitvi, vendar ga ni bilo moč ustanoviti, ker ni bilo za to pogojev (pomanjkanje ustreznega poslopja, stanovanj itd.). Zdaj je zgrajeno poslopje in tudi stanovanja za sodno osebo bodo v kratkem gotova. Sodišče v Ormožu bo razbremenilo sodišči v Ptuj in Mariboru. Občinski ljudski odbor v Ormožu se je zelo zavzel za ustanovitev sodišča s tem, da je prispeval za ustvaritev materialnih pogojev in si tudi sicer veliko prizadeval. Odbor je tudi ta predlog soglasno sprejel.

V zadnji točki dnevnega reda je odbor poslušal poročilo, ki ga je za komisijo, ki je bila zadolžena, da prouči naš bančni sistem, podal tov. Jakob Žen. Komisijo, ki je nadrobno proučevala sistem bančništva, so sestavljali člani odbora za organizacijo oblasti in uprave ter oba gospodarstvena odbora. Odbor poročila ni nadrobneje obravnaval, pač pa se je strinjal, da ga komisija pošlje Izvršnemu svetu.

O delu administrativne komisije, ki je proučevala zlasti vprašanje lokalne uprave, je poročal tov. Vinko Hajner. Člani odbora so ugotovili, da je to eno izmed perečih vprašanj, ki naj ga proučuje odbor Ljudske skupščine naslednjega sklica.

Seja Zveznega izvršnega sveta

Beograd, 13. jan. (Tanjug). - Zvezni izvršni svet bo imel jutri sejo, na kateri bo obravnaval osnutke nekaterih novih uredb, odlokov in sklepov s področja gospodarstva, prosvete in kulture, ljudskega zdravstva in socialne politike, pa tudi s področja organizacijsko-upravnih vprašanj. Na dnevnem redu seje so tudi predlogi za ratifikacijo nekaterih mednarodnih sporazumov.

Predlog zakona o znanstvenih zavodih potrjen

S sej zakonodajnih odborov republiške skupščine

Ljubljana, 13. jan. - Danes sta zasedala oba zakonodajna odbora Ljudske skupščine LRS. Prvo točko dnevnega reda, to je predlog odloka o tem, kateri zakon in odloki Ljudske skupščine LRS in bivšega Prezidijske ljudske skupščine LRS so prenehali veljati, sta oba odbora obravnavala na skupni seji, ki ji je predsedoval poslanec Jože Petean. Obrazložitev je podal zastopnik Izvršnega sveta LRS Boris Kocjančič.

Od leta 1945 dalje je bilo v zvezi z razvojem našega družbenega in gospodarskega sistema izdanih veliko število republiških in zveznih predpisov, ki so se v nadaljnjem razvoju večkrat spreminjali in dopolnjevali. Med tem časom so bili nekateri predpisi v celoti ali deloma izrecno razve-

ljavljeni. Da bi se v tem pogledu ustvarila jasnost, je Izvršni svet Slovenije pripravil omenjeni predlog. Oba odbora sta ga po krajši razpravi soglasno potrdila. Izvršni svet pripravlja tudi akt, katere republiške uredbe in drugi republiški predpisi so prenehali veljati.

Nato sta se oba odbora razšla na ločeni seji, na katerih sta obravnavala predlog zakona o znanstvenih zavodih. Odboru za proračun pri Republiškem zboru je na seji predsedoval poslanec Petean, kot zastopnik Izvršnega sveta Slovenije pa je podal obrazložitev predloga Milko Goršič. Enako kot zakonodajni odbor republiškega zbora proizvajalcev so tudi na tem odboru soglasno potrdili oba predloga brez bistvenih sprememb.

B. F.

FRANCIJA IŠČE

»svoje« mesto v krogu velikih sil

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

Pariz, 13. jan. Francoski tisk je z zadovoljstvom sprejel Eisenhowerjev odgovor na Bulganinove poslanice in presoja ga bodi kot vpludno odklonitev, bodi kot pogojno privolitev v sovjetske predloge, kar ustreza tudi uradnemu gledišču. Francija si na vse kriplje prizadeva, da bi se pri vsaki mednarodni konferenci povzpela na tisto mesto, ki ji gre med vesile. Sovjetski predlog o konferenci najvišjih predstavnikov pa nasprotuje tej njeni ambiciji, ki jo je Eisenhower podpiral, ko je zavrnil sovjetski predlog s svojim »da, toda...«

»Paris Press« je to odkritosrčno povedal v obliki, ki ne dopušta nobenega dvoma. »Rusi so medtem našli novo omako k pečeni, ki so jo že zdavnaj pripravili,« piše ta časnik. »Tisti, ki nasprotujejo ideji o sestanku v

dvoje, ZSSR in ZDA, bodo z garniranjem pogoltili še 27 dežel.«

Z Eisenhowerjevim odgovorom zadovoljnim uvodničarjem jutranjih izdaj pariških časnikov se zdi, da je ta odgovor prožen po obliki in tonu, ki omogočata nadaljnje razgovore. Uvodničarji analizirajo ton in prihajajo do sklepa, da se znatno razlikuje od tona, ki ga v podobnih priložnostih uporablja Dulles. Francoski časniki, ki se prikupujejo Eisenhowerju, so izkoristili to priložnost, da nasproti Dullesu še enkrat izrazijo svoje antipatije, izvirajoče še iz časov sueške pustolovščine.

Drugečno gledišče pa zagovarja »Monde«. Po njegovem mnenju je to polemiki ton, vreden hladne vojne in Dullesa, gledišče ljudi, ki ne prikrivajo svojega nezaupanja do nasprotnega bloka in svoje skepse glede bodočnosti pogajanj z njim. »Monde« vidi v Eisenhowerjevem odgovoru nekaj kolikor toliko pozitivnega in poudarja, da je nekoliko pretirano zahtevati od Rusov, naj bi upostavili kontrolo zunaj ozračja v trenutku, ko so dosegli na tem torišču znatno prednost. Treba pa je upoštevati, da si Američani na vse kriplje prizadevajo, da bi jih dohiteli. »Monde« tega ne verjame, da bi se jim to posrečilo, piše pa, da bi bilo zaželeno, da Rusi ne bi brez temeljitega preudarka zavrnil tega predloga, ki omogoča prenehanje tekmovanja za izdelavo absolutnega orožja, kar pomeni, da bi bilo konec sleherne varnosti.

Francoski odgovor na Bulganinove pobude je napovedan za noč ali najkasneje jutri.

B. Pešič

Najsrditejša bitka vojne v Alžiriji

Pariz, 13. jan. (Tanjug). - Štab francoskih čet v Alžiriji je danes sporočil, da uporniški komandosi na vseh sektorjih napadajo francoske čete. Na področju mesta Alžira so razbili vojaški vlak in prodrli v mestu Bon in Konstantin ter v mestecu Butlals na Zahodu. Uradni francoski viri opozarjajo danes na »zelo občutno povečanje« števila uporniških akcij. Objavili pa niso še nobenega poročila o francoskih zgubah v eni najsrditejših bitk alžirske vojne, ki se je pravkar zaključila na področju Konstantina. Francoski dopisniki namreč poročajo, da je prišlo tu po več medsebojnih naskokih do spopada prsi ob prsi z uporniškim odredom, oboroženim s težkim in lahkim avtomatskim orožjem.

LONDON TERJA

začetek razgovorov s Sovjetsko zvezo

London, 13. jan. (Tanjug). - Predstavnik zunanjega ministrstva je na sestanku z novinarji, ko je podal prvo britansko uradno stališče v zvezi z odgovorom predsednika Eisenhowerja Bulganinu, izjavil, da vsebuje odgovor »določeno število konstruktivnih predlogov, ki bodo lahko, če bodo sprejeti, prispevali k miru.«

Kakor pravijo britanski poučeni krogi, bodo Macmillanov odgovor na Bulganinovo pismo poslali v Moskvo v nekaj dneh.

Današnji londonski »Times« in konservativni »Daily Telegraph« sploh ne komentirata Eisenhowerjevega odgovora, medtem ko laburistični »Daily Herald« poudarja, da z njim ni mnogo doseženo, čeprav je predsednik Eisenhower izjavil, da je pripravljen sestati se s sovjetskimi voditelji, ker njegov odgovor očitno kaže, da so postavljeni številni pogoji in da v bližnji bodočnosti ne bo prišlo do razgovorov na najvišji ravni.

»Daily Herald« opozarja na izjave Gaitskella in Bevana, ki sta se zavzela za konferenco vodilnih državnikov Vzhoda in Zahoda ter za to, da bi določili konkretni dnevni red, ter ponovno poziva britansko vlado, naj sproži pobudo, če je potrebno, za enostavnejšo metodo razgovorov, toda naj sprejme povabilo in se loti priprav na sestanke.

Liberalni »Manchester Guardian« podobno ocenjuje stvari ter meni, da je, »kot kaže, zmagala Dullesova smer« in da pušča ameriški odgovor zelo malo upanja, da bo v kratkem prišlo do plodnih razgovorov med Vzhodom in Zahodom. Glavni očitke se nanašajo na to, da je ameriški odgovor preveč splošen ter zajema veliko število kompleksnih vprašanj, namesto da bi se omejil na eno

ali dve vprašanji. »Celo omejen sporazum bi bil dober za začetek,« poudarja časnik, »in ničesar ne bi izgubili, če bi si prizadevali v tej smeri.«

Tudi konservativni »Daily Mail« sodi, da pomeni odgovor razočaranje in da je padla v vodo še ena možnost za stike s Sovjetsko zvezo.

Seja komisije za statute Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS

Ljubljana, 13. jan. - Danes popoldne se je sestala komisija za statute Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS in pregledala vse statute, ki so jih poslale občine. Svojih statuten še niso poslane občine trboveljskega in mariborskega okraja ter občina Ljubljana-Siška. Komisija je privolila v vse statute. V obravnavi o posameznih statutih je komisija ugotovila, da so ponekod skržili število svetov tako, da so po dva sveta združili, drugod spet so razdelili bivši svet v dva ali več.

Komisija je nadalje razpravljala o tem, ali naj v krajevnih odborih avtomatično sodelujejo tudi odborniki zborov proizvajalcev. Komisija meni, da je nekako osnovno področje odbornikov zborov proizvajalcev delavski svet in ne krajevni odbor. Pustili so pa vprašanje odprto in bodo počakali, da ga razčisti koordinacijska komisija za statute pri Izvršnem svetu. Komisija je obravnavala tudi vprašanje zborov volilcev-proizvajalcev. Komisija za statute Republiškega zbora bo delala še po razpustu Skupščine, dokler ne da svoje pritrditve vsem občinskim statutom.

VREMENSKA NAPOVED

za torek, 14. januarja

Precej oblačno in zamegljeno vreme, vmes še nekaj manjših padavin. Temperatura ponoči med 0 in 3, v Primorju 6, najvišje dneвне med 2 in 5, v Primorju 10 stopinj Celzija.

Stanje vremena

Nad južno Evropo se zadržuje področje nizkega zračnega pritiska. Medtem ko je zahodno Sredozemlje zrel hladni polarni zrak, dotekajo od juga v naše kraje še tople vlažne zračne mase.

PRVI DNEVI PRIPRAVA NA VOLITVE

PRVI PREDLOGI ZA KANDIDATE

S seje Okrajnega odbora SZDL v Mariboru

Na razširjeni seji Okrajnega odbora Socialistične zveze v Mariboru, na katero so povabili tudi predsednike občinskih odborov SZDL, so večer razpravljali o politiki na vasi in o pripravi na volitve zveznih in republiških ljudskih poslancev.

Predsednik komisije za vas pri Okrajnem odboru SZDL Jože Globačnik je v referatu poudaril, da so resolucije Zvezne ljudske skupščine o pospeševanju kmetijstva in zadružništva obravnavati ne kot navodilo za akcijo v konkretnih razmerah, temveč preveč načelno. Po živahni razpravi so sprejeli ustrezne sklepe, kako bodo izvajali resolucijo v praksi.

Predsednik Okrajnega odbora SZDL Maribor Miloš Ledinek je pri drugi točki dnevnega reda razložil politične naloge osnovnih organizacij in občinskih odborov v zvezi s pripravo na volitve. Posebno skrb bo treba posvečati izbiri kandidatov, da bi v Ljudsko skupščino izvolili najboljše delavce za korist v družbo in da bi imela ustrezno sestavo. Ker so na zadnjih volitvah izvolili v občinske ljudske odbore precej žena, je zaželeno, da bi jih tudi med kandidati ljudskih poslancev bila vsaj četrtina.

Na predlog tovariša Ledineka so sklenili, da bodo ponudili kandidature za zvezne ljudske poslance v okraju Zoranu Poliču, dr. Jožetu Potrču, Maksu Snuderlu in Mariji Vilfanovi; za republiške ljudske poslance pa Borisu Kraigerju, Tonetu Boletu, Vladku Majhnu in Milku Goršiču.

ALEKSANDER RANKOVIČ
BO KANDIDIRAL
V VOLILNEM OKRAJU
BEOGRAD-VOŽDOVAC

Podpredsednik ZIS Aleksander Ranković je večer dopoldne sprejel predstavnike Mestnega odbora SZDL in Mestnega komiteja ZK Beograda, ki so ga zaprosili, naj bi sprejel kandidaturu za ljudskega poslanca v Zveznem svetu Zvezne ljudske

skupščine v volilnem okraju Beograd-Voždovac. Podpredsednik Ranković je sprejel ta predlog in se zahvalil za zaupanje, ki so mu ga izkazali.

ORIENTACIJSKI PREDVOLILNI PROGRAM SZDL V ČRNI GORI

Komisija za volitve pri Glavnem odboru SZDL Črne gore je pred nekaj dnevi poslala občinskimi vodstvom SZDL orientacijski predvolilni program, v katerem pravijo, da morajo biti uspehi v socialistični izgradnji in naloge v prihodnjem obdobju osnova politične dejavnosti organizacij. Volilna komisija pravi med drugim tudi, da mora biti SZDL nosilka vse predvolilne aktivnosti, ki jo je treba razvijati prek osnovnih organizacij in zborov v vseh.

DEJAVNOST MAKEDONSKIH STUDENTOV PRED VOLITVAMI

Predvolilna aktivnost se je začela v Makedoniji s plenarnimi sestanki okrajnih in občinskih odborov SZDL, potem pa so jo prenesli v osnovne organizacije SZDL. Te organizacije so že začele s predvolilnimi konferencami. Na njih bodo govorili o rezultatih na področju gospodarstva, prosvete in kulture ter o drugih aktualnih problemih. Hkrati se bodo te dni začele tudi predvolilne konference v delovnih kolektivih. Na teh zborovanjih bodo posvetili največjo pozornost perspektivnemu razvoju gospodarstva, pa tudi novim zakonom s področja gospodarstva.

Studenti skopske univerze so sklenili, da bodo prek svojih klubov v notranjosti republike razvili živahno predvolilno aktivnost. V koordinaciji z organizacijami Ljudske mladine, SZDL in drugih družbeno-političnih organizacij bodo študentski klubi organizirali kulturno-umetniške prireditve, predavanja, ustne časopise in podobno zlasti po vaseh.

Tehniko pionirjem in mladini

Ljubljana, 13. jan. — Leto se je komaj dobro začelo, vendar se organizacije in društva, ki skrbijo za mladino, že razgibano pripravljajo na praznovanje 25. maja — Dneva mladosti. Republiški pripravljalni odbor za proslavo Dneva mladosti je danes pod predsedstvom Ade Krivic in ob prisotnosti predstavnikov številnih organizacij in društev razpravljala o programih prireditev za ta dan, da ga bo mladina preživela čimbolj veselo in sproščeno.

Letos bo težišče prireditev še bolj kot lani po občinah in razen dveh okrajnih prireditev v Ljubljani in Mariboru ter rednih republiških tekmovanj, ne bo neke osrednje republiške prireditve. Občine in okrajji bodo po smernicah pripravljalnega odbora organizirali praznovanje Dneva mladosti

Na današnjem sestanku smo videli, kako širok krog organizacij in društev je strnil svoje napore v pripravi za praznovanje Dneva mladosti. Razen Zveze prijateljev mladine Slovenije imata svoje načrte Strelska in Sportna zveza Slovenije, ki pripravljata tudi republiške prireditve. Letalska

Tako se naši pionirji po krožkih tehnično izobražujejo

tako, kot ustreza njihovim pogojem in možnostim, vendar bo vse prireditve prevečala težnja, da bi čimbolj približali tehniko mladini.

MLADINI BODO PRIPRAVILI PRIJETNO PRAZNOVANJE

Lani, ko je delo mladine dobilo vso širino, je bilo težišče na telesni kulturi, letos pa se organizatorji proslav »Dneva mladosti« zavzemajo ustvariti materialne in druge pogoje, ki so neogibni za uspešno tehnično vzgojo mladine. Smoter teh prizadevanj je: v vsako šolo tehnični kotiček, v vsako občino vsaj eno delavnico za pionirje in mladino, na splošno pa čimbolj razviti ter omogočiti skrb za vzgojo naše šolske, delavske in kmečke mladine v mestih in industrijskih središčih, na vasi in v nastajajočih stanovanjskih skupnostih.

zveza namerava organizirati republiško prvenstvo za jadralne modele, povabila bo šolsko mladino na ogled letal, organizirala bo medkulbska modelarska tekmovanja, vse leto pa bo ustanav-

SESTANEK V ZDRUŽENJU STROJNE INDUSTRIJE

Livarne zahtevajo dogovorjene cene surovin

Beograd, 13. jan. (Tanjug). Nad 40 predstavnikov naših livarn je na današnjem sestanku Zdrženja strojne industrije zahtevalo, naj upoštevajo dogovorjene cene surovin, predvsem strojnega liva. Neurejene razmere na trgu starega liva so obravnavali že na več sestankih livarjev.

Neupoštevanje dogovorjenih cen je v glavnem posledica monopolističnega položaja podjetij, ki se ukvarjajo z odkupom in prometom z odpadki. Pred dvema letoma so določili najvišje odkupne cene za težki strojni liv po 26, za lahki po 30, za star trgovski liv pa po 28 din za kilogram. Odkupna podjetja so imela pravico, da so zaračunala na te cene livarnam po 20% na račun svojih stroškov. Zadnje mesece pa je videti težnjo po zvišanju teh cen. Cena strojnega liva se giblje do 25 din. Slišati je bilo mnenje, da so tudi cene odpadkov barvnih kovin višje od cen na tujem trgu.

Udeleženci današnjega sestanka so sprejeli predlog, po katerem bodo proučili možnost ustanovitve poslovnega združenja jugoslovanskih livarn, da bi tako pomagali urediti razmere v kupovanju surovin za dobrih 100 livarn. To bo pomenilo konec monopolističnih težnj podjetij, ki se ukvarjajo s prometom z od-

padki, ker bodo lahko livarne dobivale stari liv neposredno od proizvajalcev.

Na sestanku so sprejeli tudi predlog, da bodo v kratkem sklicali sestanek s predstavniki »Odpada«, na katerem bodo proučili preskrbo s to vrsto surovin in zahtevali od teh gospodarskih organizacij, naj se drže dogovorjenih cen in izpolnjujejo že prej sklenjene sporazume glede preskrbe livarn.

Na plenumu Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo 23. januarja v Beogradu, bodo proučili naloge sindikatov v pripravi na volitve ljudskih poslancev Zvezne in republiških ljudskih skupščin. Referat na plenumu bo obravnaval predvsem naloge sindikatov pred volitvami poslancev za zboro proizvajalcev.

Konferenca Mednarodne zveze telekomunikacij bo v Beogradu od 15. januarja do 5. februarja letos. Na konferenci bodo proučevali vprašanja s področja telegrafске eksploatacije ter tarife za to vrsto službe v mednarodnem prometu. Doslej se je prijavilo 45 delegatov iz 15 dežel. Izmed izvenevropskih držav sta se doslej prijavili Japonska in Čile.

tudi pri sestavljanju slabih premijskih pravilnikov sklicevale na predpise?

— Tudi. Toda le v tistih podjetjih, kjer delavski sveti niso poznali svoje pravice, da lahko sami sprejemajo in tudi spreminjajo premijske osnove.

— Katero so glavne značilnosti izplačevanja premij v ljubljanskem okraju?

— Omenil bi dve. Prva je: pretirano vrednotenje nekaterih premijskih osnov in s tem v zvezi gospodarsko neupravičljivo visoka izplačila premij. Druga pa: prenizko plačevanje nadpovprečnih delovnih dosežkov. Omenim naj primer premiranja v »Kemični« Domžale, kjer je moč prejeti tudi 10 dinarjev mesečne premije, kar premirancev nikakor ne more stimulirati za boljše delo.

— Kakšne so glavne ugotovitve analize o problematiki premiranja?

— Analiza, ki smo jo izdelali, pa tudi razgovori okrog premiranja v javnosti, vse to govori, da je najbolje, če vsaka gospodarska organizacija zase gradi svoj premijski sistem in ga izpolnjuje na osnovi lastnih izsledkov in izkušenj. Zato ne more biti opravičljivo prepisovanje in kopiranje premijskih osnov, ker so taki premijski pravilniki potem brez praktične vrednosti za dvig produktivnosti. Menim, da je treba pri utrjevanju plačnega sistema izhajati iz predpostavke, da so normirano, akordno in premirano delo vendarle tiste gonilne sile našega gospodarstva, od katerih lahko pričakujemo dvig produktivnosti dela, znižanje lastne cene v proizvodnji, skratka — ekonomičnejšo proizvodnjo.

V. B.

Labeleženo

Turistični interesi in formalnosti

Obisk tujih turistov bi se nedvomno povečal, če bi ublažili nekatere predpise v zvezi s prestopom meje

Lani poleti je fotograf v Celovcu odprl svoj lokal prav pred jugoslovanskim konzulatom. Morda je bilo to le naključje, najbrž pa tudi za tem nekaj več. Dejstvo je namreč, da naši konzulati zahtevajo od tujih turistov pri dovozu potovanja v našo državo tudi tri fotografije.

Pri izdaji vstopnih vizumov v našo državo je še vedno v praksi nekaj administrativnih formalnosti, ki močno ovirajo razvoj inozemskega turizma pri nas. Tuje državljanke, ki prihajajo k nam, posebno moti naša zahteva, da si morajo vizum priskrbeti za vsako potovanje posebej. Ta formalnost predvsem omejuje število eno- ali dvodnevnihih potovanj inozemcev v Jugoslavijo. Kadar nameravajo tuji ostati pri nas dalj časa, si tak vizum že oskrbijo, sicer pa gredo raje v Italijo ali v Avstrijo, kjer ga ne potrebujejo. Razen tega, da je Jugoslavija ena izmed redkih evropskih držav, ki od turistov še zahtevajo vize, pa je zahteva po fotografijah sedaj najbrž že edinstvena.

Tujsi se precej pritožujejo tudi nad našo prijavno službo. Naša gostinska podjetja morajo od tujih turistov dobiti različne podatke, ki jih pa prijarna služba praznopravno ni niti ne potrebuje. Za ta obseg podatkov se tudi naša gostinska podjetja nikakor ne navdušujejo, saj je mnogo obširnejši od podatkov v potnem listu. Mnogi odgovori tujecev na odočena vprašanja so očito neresni in tako nikomur ne morejo koristiti. Pri prijajanju skupin inozemcev se napravijo dolge vrste, ko nameščenci izprašujejo vsakega posameznika posebej o vseh podatkih. Tak način prijajanja je seveda vzrok najrazličnejših neodobanj. Evidenca nad tujsi ne bi bila nič manj popolna, če bi se pri prijajanju omejili na tiste podatke, ki so navedeni v tujcem potnem listu, katerega odda ob prihodu o hotel ali v prenočišče pristojnemu nameščencu.

Pogosto se dogaja, da tuji izletniki zamudijo rok, ki je določen za odhod iz naše države v vizum. Obmejni organi jim v takem primeru ne dovolijo prehoda čez mejo, tako da se mora na primer avstrijski turist vrniti v Jesenje v Zagreb, da lahko podaljša svoj vizum, ter ima s tem seveda precejšnjo izgubo v času in v denarju. Ali ne bi bilo mogoče naše obmejne organe pooblastiti, da lahko vizume tujim turistom v izrednih primerih sami podaljšajo?

Naši turistični gospodarski delavci so že večkrat dokazovali občutno gospodarsko škodo, ki jo povzročajo te nesrečne formalnosti. Če nekaj let priznavamo turizmu pomen izrednega, čeprav stišega izvoznika, ki oživlja naše gospodarstvo s precejšnjim prilivom denarja. Vse dovedanje izkušnje pa so dokazale, da tujsi ničesar bolj ne soprožijo in manj razumejo kot pretirane formalnosti pri prestopih mej. Zlasti še, ker se lahko ne več let gibljejo po zahodnih in sredinevropskih državah le s potnimi listi. Vsi naši izkušeni turistični delavci in gostinci so mnenja, da bi z odpravo nekaterih formalnosti vsaj za izletniške vize priliv tujih izletnikov izredno porasel. K temu bi bilo dobro, če bi tudi druge formalnosti čimprej onemogočili in dali potrebna pooblastila našim konzulatom, zlasti tistim, ki rešujejo največ pritožb za krajša turistična potovanja.

S. P.

Ukrepi za pospešitev gradbenih del

Poldruga milijarda za mehaniziranje obrtnih gradbenih podjetij — S pomočjo boljše organizacije dela naj bi bila novozgrajena poslopja uporabljiva že mesec do poldrugi mesec dni potem, ko bi bila pod streho

Beograd, 12. jan. (Tanjug). Letos bodo imela obrtna gradbena podjetja na razpolago 1,5 milijarde dinarjev za nabavo strojev in mehanskega orodja. V zadnjih nekaj letih je to največja pomoč skupnosti za napredek te gospodarske dejavnosti, katere slaba opremljenost in zaostlost ima precejšen vpliv na opravljanje gradbenih del, zlasti pa na izgradnjo objektov družbenega standarda.

Uporaba novih strojev in raznega mehanskega orodja bo omogočila, da bodo letos dograjeni objekti v znatno krajšem roku kot doslej. Modernizacija gradbene obrti bo pozitivno vplivala tudi

na splošno kvaliteto gradnje. Računajo, da bo moč vse predvidene stroje za obdelavo lesa, železa in kamna nabaviti pri domači industriji. Iz tujine bodo v glavnem nabavili ročno orodje, ki ga pri nas še ne proizvajamo.

V Zdrženju gradbeno-obrtnih podjetij so opozorili, da bo tudi boljša koordinacija dela med gradbeno operativno in obrtjo omogočila polno izkoriščanje zmogljivosti gradbeno-obrtnih podjetij, s čimer bodo objekti prej dograjeni. V tem letu bo namreč treba odpraviti vse ovire finančne in organizacijske narave, ki so gradbeno-obrtnim podjetjem onemogočale, da bi bili pri

opravljanju del obravnavani kot enakopravni partnerji gradbene operativne. To praktično pomeni, da bodo v določeni etapi izgradnje hkrati z gradbenimi opravili tudi obrtna dela. Doslej so obrtna dela skoraj pri vseh objekti opravili potem, ko je operativna svoja dela že opravila. Po mnenju Zdrženja gradbeno-obrtnih podjetij bodo tam, kjer bodo z dobro organizacijo gradnje dosegli popolno koordinacijo med operativno in obrtjo, izročili poslopje investitorju v uporabo čez en mesec do poldrugi mesec dni potem, ko bo pod streho, ne pa šele po treh do šestih mesecih kakor doslej.

Izkušnja je najboljši učitelj

Pred revizijo nepravilnih premijskih pravilnikov v ljubljanskem okraju?

zajemajo do sto, posamezni premijski pravilniki pa od 5 do 24 premijskih osnov. Število osnov priča, da so nekatere gospo-

— V vseh tistih gospodarskih organizacijah, ki so vezale svoje premijske pravilnike oziroma premijske osnove neposredno na delovno mesto. Takih premijskih pravilnikov je največ v industriji, manj v ostalih panogah gospodarstva. Tako so v industriji premirali predvsem prihranke na materialu, znižanje režijskih stroškov, izkoriščanje osnovnih sredstev itd. Najlepše uspehe s premijskim načinom nagajevanja delovne storilnosti dosegajo tiste gospodarske organizacije, ki svoj premijski sistem in osnove redno izpopolnjujejo.

— Kako se uveljavlja premijsko nagajevanje v trgovini?

— V trgovini kakor tudi v obrti je težje poiskati solidne premijske osnove, toda tudi prizadevanj za utrditev svojega premijskega sistema je v trgovini, v večji meri kakor v industriji, prepisujejo »vzorne premijske pravilnike«, ne da bi jih skušali prilagoditi specifičnim pogojem dela v svojih podjetjih. V mnogih primerih so gospodarske organizacije take premijske pravilnike sprejele le zato, da so zadostile predpisom.

— Mar so se gospodarske organizacije ekonomičnejšo proizvodnjo.

— V katerih delovnih kolektivih so se postavili dobre premijske pravilnike?

Danes dopoldne bo Zbor proizvajalcev OLO Ljubljana razpravljala o ukrepih v zvezi z zadnjimi spremembami uredbe o delitvi dohodka in o vplivu novih ekonomskih instrumentov. Spremembe oziroma dopolnitve k uredbi o delitvi skupnega dohodka gospodarskih organizacij za l. 1957 pooblaščajo občinske zbere proizvajalcev, da lahko omeje izplačila plač nad plačami po tarifnem pravilniku v korist ostalih skladov podjetja. Novi predpisi tudi za dolžujejo občinske zbere proizvajalcev za skrb o kakovosti premijskih pravilnikov gospodarskih organizacij. Če so premijski pravilniki nepravilni, lahko občinski zbor proizvajalcev zahteva njihovo revizijo, delavski svet pa je dolžan občinskemu zboru proizvajalcev o reviziji poročati.

Glavni poročevalec na zboru proizvajalcev, predsednik Okrajnega sindikalnega sveta Ljubljana Franc Boršnik, bo zato v imenu Sveta za delo predlagal, naj občinski zbori proizvajalcev izkoristijo nove gospodarske predpise in revidirajo vse nepravilne premijske pravilnike v podjetjih ljubljanskega okraja, hkrati pa naj okrajni zbor proizvajalcev določi gornjo mejo možnih plač nad plačami po tarifnem pravilniku. Franc Boršnik smo v zvezi s problematiko premiranja zaprosili za kratek razgovor.

— Kakšni so glavni rezultati ankete o premiranju, ki jo je v 80 gospodarskih organizacijah ljubljanskega okraja razpisal Okrajni sindikalni svet?

— Morda se najbolj zhone v ed register premijskih osnov. Vsi premijski pravilniki

Odgovor Washingtona

Eisenhowerjev odgovor na Bulganinovovo poslanico zasluži vsestransko analizo, češar pa v kratkem komentarju, napisanem takoj po objavi tega dokumenta, ni moč storiti. Toda že pri prvem branju Eisenhowerjevega pisma vzbude pozornost štiri stvari.

1. Predsednik ZDA je zavrnil vse konkretne predloge sovjetske vlade (sklenitev pogodbe o nenapadanju, objava skupne deklaracije o spoštovanju neodvisnosti dežel na Blžnjem vzhodu, podpis svedene obveznosti proti uporabi atomskega orožja, objava deklaracije o potrebi po razvijanju medsebojnega sodelovanja); odločil je tudi predlog Poljske o jedrski demilitarizaciji Srednje Evrope, odločil o odklonitvi teh predlogov pa ni bodiljen pojav.

2. Eisenhower je splošno več protipredlogov, med katerimi pomenijo nekateri ponovitve starih idej (na primer združitve Nemčije s svobodnimi volitvami in začetek razgovorov o razmerah v zahodnoevropski deželah, kar je vsekakor v pismu negativni element), nekateri pa so novi. Eisenhower predlaga, naj bi sklenili sporazum o tem, da bodo prostori v vsej izkoriščali izključno v mirne namene, in drugič, da bi v okviru programa za izkoriščanje novih atomskih virov miroljubne namene za nedolgo čas opustili poskuse z atomskim orožjem.

3. Ameriška vlada v načelu ne odklanja predloga o širšem državnem sestanku, pač pa njegovo sklicanje postojno veže na to, da bi po diplomatskih kanalih in na sestanku zunanjih ministrov poprej uspešno obravnavali mednarodna vprašanja.

4. Predsednik Eisenhower je sveto izjavil, da ZDA nikoli ne bodo podpre nobene agresivne akcije in da so pripravljene delati za razvijanje učinkovitih kolektivnih varnostnih ukrepov OZN, ki bi zamenjali regionalne kolektivne ukrepe.

Eisenhowerjev odgovor je očito sestavljen iz raznih elementov. O tem priča tudi argumentacija. Eisenhower je v obliki svedene obveznosti kategorično zagotovila močno poudarila, da ZDA nikoli ne bodo podpre nobene agresivne akcije, kar je vsekakor ena izmed najbolj pozitivnih strani njegovega pisma. Istotako pa se je izrekel proti deklaraciji velike uporabi miroljubnih sredstev in pojasnil svoje stališče s trditvijo, da so vselej s podpisom ustavne listine OZN že prevzele obveznost, da bodo uveljavljale miroljubno in demokratsko politiko. Mar je zato, ker je bila pred 13 leti podpisana ustavna listina OZN, res odpadla s scene potreba, da svedeno ponovno in temeljitejše prouči demokratska načela v mednarodnih stikih, vsebovana v tem dokumentu? Zakaj ne bi mogli v načelnem stališču proti agresiji in ekspanzionizmu, vsebovanemu v ustavni listini OZN dopolniti, denimo, s sklenitvijo nenapadalne pogodbe?

ZDA so tudi prej zadrževale, da

bodo zmerom uveljavljale miroljubno politiko. Vendar se je zdaj predsednik Eisenhowerju potrebno, da to znova poudari, očito skladno s mnenjem, da kategorično in svedeno ponavljanje takšnih zagotovil prispeva k zmanjšanju sumničnega in nezaupanja v medsebojnih stikih in da to ugodno vpliva na mednarodno vzdušje. A mar to mnenje ne velja tudi za širša merila? Mar prav to ne potrjuje gledišča, da bi bilo zelo koristno, če bi zdaj v širših mednarodnih okvirih svedeno in kategorično ponovili obsebo sleherne uporabe sile v mednarodnem življenju ter nekatere druge obveznosti iz ustanovne listine OZN, predvsem obveznost, da bodo vse države uveljavljale miroljubno politiko in se ravnale po demokratskih načelih?

Težko se je strinjati s trditvijo, izraženo v Eisenhowerjevem pismu, da bi utegnili biti sklicanje širšega sestanka najvišjih predstavnikov v tem trenutku tudi negativno, ker bi utegnulo »zaradi nezadostne pripravljenosti povzročiti tudi »rozčaranje, malodušje in še večje nezaupanje«. Omenjena trditev bi bila delno utemeljena, če bi naložili takšno sestanku pretirane naloge, če bi njegovo sklicanje vezali na pričakovane nujne ureditve vseh preostalih mednarodnih problemov. Jasno je, da ne gre za to, da bi našli nekakšno magično formulo. Gre za to, da bi na posrednih stiki najbolj odgovornih državljanov, s svobodno izmenjavo mnenj, s formuliranjem določenih načel in v razširjenosti področja skupnih koristi ustvarili vzdušje, ugodnejše od sedanjega. Prav to pa je bistveno, da bi začeli stvarna pogajanja in se lotili obravnavanja preostalih mednarodnih problemov. Zato je tudi tako važno, da bi čimprej sklicali takšen sestanek.

Toda pozitivno je to, da predsednik Eisenhower ne zapira vrat za pogajanja. V nasprotju z vestmi, ki so prihajale zadnje čase iz Washingtona, da ZDA odločno nasprotujejo pogajanjem z Vzhodom, dokler ne bodo dohitele ZSSR v raketni oborožitvi, se je Eisenhower vendarle izrekel za nekatere oblike stikov in razgovorov, za to, da bi jih začeli po diplomatskih kanalih, in je pri tem omenil tudi zunanje ministre. Omenil je »pripravljalne dogovore«, v katerih bi razen veseli sodelovali še nekatere druge dežele. Izjava da so ZDA pripravljene na določene oblike pogajanj, vsekakor pomeni korak naprej.

Eisenhowerjev odgovor na Bulganinovovo poslanico kaže, da so gledišča ene strani še zmerom močno oddaljena od druge, da balast minulosti še hudo bremeni medsebojne stike in da so ovire na poti k pomirni in zelo veliki. Bilo pa bi napačno, če ne bi videli tudi pozitivne strani tega problema, izražene predvsem v tem, da so se stvari vendarle začele gibanje v smeri aktivizacije diplomatskega dela.

J. SMOLE

VZHODNONEMŠKI »KAMEN SPOTIKE« V BULGANINOVH PREDLOGIH

BONN SE UMIKA

k »stari in preizkušeni zaupni diplomaciji«

namesto da bi dodal še lastne pobude k sedanjim prizadevanjem za ublažitev mednarodne napetosti?

Bonn, 13. jan. — »Prejemnikom Bulganinovih pismen tokrat ne bo lahko«, je rečeno v uradnem biltenu zahodnonemške Socialno-demokratske stranke. Glede bonnske vlade same pa bilten meni, da je zaskrbljena, ali bo sploh lahko ostala pri svoji »sterilni politiki čvrste roke« in ali ne bodo nove sovjetske pobude med prebivalstvom okrepile zahteve po spremembi dosedanje zunanje politike v smeri popuščanja napetosti.

Ni še dolgo tega, ko se je začel Bonn nenadoma ogrevati za »stari in preizkušeni zaupni diplomaciji« kot sredstvo za začetek razgovorov z Vzhodom, kar so mnogi razlagali kot izredno pozitivno znamenje spremembe na bolje v bonnski politiki. Zdaj, po

sovjetskih pobudah za mednarodne konference, pa se to vztrajanje na »zaupni diplomaciji« čedalje bolj spreminja v nekakšno dogmo, o kateri naj bi po želji Bonnske vlade spet z istimi diplomatskimi sredstvi na dolgo in široko razpravljali kot o odločilnem pogovoru, da bi se razgovori sploh začeli.

V raznih tolmachenjih vladi blizu stojičih krogov je poudarjeno, da gre tu samo za željo, da bi mednarodne konference kar najbolj pripravili, da razgovori na njih ne bi bili brezuspešni. Nič pa ne povedo o tem, kaj pravzaprav razumejo pod omenjeno »diplomatsko proceduro«. Zato je tudi samo vztrajanje na prejšnjih diplomatskih razgovorih po zadnjih reagiranjih bonnskih krogov

dobilo obliko običajnega obotavljanja, zavlačevanja rokov za sklicanje konferenc in naposled prikladnega argumenta, da opravičijo pred domačo opozicijo politiko pasivnega pričakovanja.

Bonnska vlada bi očitno rada pridobila na času. Počasna taktika diplomatskega sondiranja naj bi omogočila, da počaka na reagiranje ostalih vlad, ki so prejale Bulganinova pisma, hkrati pa, da pomiri domačo javnost, ki ji opozicijske stranke že tako ne nehoma dopovedujejo, da sedanja vlada ni sposobna, da bi sama sprožila miroljubne pobude, niti da bi odgovorila na tuje. Na današnjem sestanku z novinarji je uradni vladni predstavnik jasno povedal, da zahodnonemška vlada v celoti odobrava odgovor, ki ga je predsednik Eisenhower poslal Moskvi, hkrati pa je napovedal, da bo tudi sama kmalu poslala svoj odgovor. Pri tem je zlasti pozdravil Eisenhowerjevo opozorilo na potrebo, da bi uredili nemško vprašanje kot pogoj za vzpostavitev medsebojnega zaupanja. O predlogu, naj bi sodelovale na konferenci tudi dežele zunaj blokov, Bonn za zdaj previdno molči. Vse kaže, da dela vladi posebne preglavice vprašanje, ali bo morala istočasno s predstavniki vzhodnonemške vlade, ki je ne pripoznava, sestati isto konferenčno mizo. Sprčo vsega tega bo bonnska vlada za zdaj bržčas ostala pri politiki pasivnega čakanja.

M. Bajec

Volitve v primeru daljše krize

Gaillard poudarja nujnost ustavne reforme

Pariz, 13. jan. (Reuter). — Predsednik francoske vlade Felix Gaillard je danes v govoru, ki ga je imel v svojem volilnem okraju, menil, da mora Francija »obnoviti avtoriteto vlade«, da bi tako napravila konec nestabilnosti, ki spravlja v nevarnost trajne koristi dežele. Ostro je napadel sedanjí parlamentarni sistem, o katerem je dejal, da spreminja demokracijo v anarhijo, ustvarja tehnokracijo ter spravlja Francijo ob ugled in avtoriteto v zunanji politiki. Nato je govoril o osnutku zakona o ustavni reformi, ki ga bo vlada predložila prihodnji teden v zbornici. S tem osnutkom bi rada vlada dosegla, da bi imel državni voditelj pravico razpisati

volitve v primeru, da traja vladna kriza dalj časa. Pripomnil je, da bo vlada zahtevala, da bi razpravo o novem volilnem zakonu povezali z razpravo o ustavni reformi, ter da je trdno odločeno, da bi o obojem glasovali čimprej, vsekakor pa pred poletno razpustitvijo zbornice.

Sreča v nesreči

New York, 13. jan. (Reuter). — Današnji »New York Times« poroča, da je treščil na zemljo neki ameriški bombnik, v katerem je bilo atomsko orožje, pri čemer pa to orožje ni eksplodiralo. Poročilo ne pove, kje in kdaj se je nesreča pripetila.

Aretacije v Madridu

Madrid, 13. jan. (AFP). Madridska policija je od začetka tega meseca aretirala že mnogo študentov in mladih delavcev. Kakor pravijo, so aretirali komunistične simpatizirje. Sodijo, da je bilo aretiranih okrog 50 ljudi. Vsi aretirani mladeniči so se lani udeležili mladinskega festivala v Moskvi. Med njimi je okrog 15 študentov madridske univerze ter letalski poročnik Pradera, vnuk Viktorja Pradera, ki je padel kot žrtev v državljanski vojni.

Za povečanje kmetijske proizvodnje

New Delhi, 13. jan. (Tanjug). V glavnem mestu države Asam v Gohati se bo v sredo začela letna konferenca vladne indijske Kongresne stranke. Stranka bo zasedala 5 dni ter bo proučila najvažnejše notranje indijske probleme, med njimi na prvem mestu potrebo po neogibnem povečanju kmetijske proizvodnje, ki jo terjajo večje investicije v industriji ter težave v zunanji plačilni bilanci. Prav tako pričakujejo, da bo kongres sprejel resolucijo, v kateri bo potrdil zahtevo, da je treba čimprej sklicati konferenco na najvišji ravni. Zatrjujejo, da pripravljajo besedilo resolucije Nehru sam.

PISMO IZ KITajsKE

Vsak drugi dan nov objekt

Petletna bilanca obnove in izgradnje

jejo važne pokrajine in centre. Zgradili so tudi prvi v zgodovini Kitajske most čez veliko reko Jangce ter številne jezove, rezervoarje in nasipe, da bi ukrotili reke, ki so stoletja poplavljele zemljo kmetov ter jim prinašale nesrečo.

Lani se je začelo tudi gibanje »za ureditev nasprotij v narodu«, kot je to formuliral Mao Ce Tung, oziroma kampanja »za popravilne slogo dela«, kot so to uradno imenovali. Ta v bistvu zdrava kampanja se je prav kmalu spremenila v srdit boj proti »desnim elementom«, o čemer smo že prej precej pisali. Zdaj ta faza kampanje pojema, ker so ugotovili, da je na »ideološko-političnem področju boja proti buržoazni ideologiji dosežena odločilna zmaga«. Vendar še zdaj lahko beremo, kako v nekaterih najvišjih državljanskih organih pokrajinski odkrivajo »desne«, odstavljajo guvernerje in ministre ter izključujejo ljudi iz Partije.

V minulem letu je bilo še več pomembnih dogodkov. Tako je bil n. pr. sklican tretji plenum CK KP Kitajske, ki je med drugim izrekel priznanje delavskemu svetu, ki so jih poskusno uvedli v podjetjih. Na plenumu so ugotovili, da so »konference predstavnikov delav-

cev in uslužbencev, ki delujejo pod vodstvom partijskih komitejev, koristna oblika za širjenje demokracije v podjetjih, za pritegovanje gelovnih množic in upravljanje podjetij in za odpravljanje birokracije« ter da je zato treba pozvati njihove izkušnje in jih širiti.

Nedvomno so pomembne tudi uredbe, ki so jih sprejeli v lanskem letu in ki so napovedale decentralizacijo na področju industrije, finansiranja in trgovine. Na podlagi teh uredb bodo nekatere pravice centralnih organov v upravljanju in finansiranju prenesli na nižje pokrajinske in krajevne oblasti. Že precej časa je minilo, odkar so sprejeli te sklepe, vendar je zanimivo, da v časopisih ali v širših krogih o njih skoraj ne pišejo oziroma ne govorijo, medtem ko hkrati posvečajo precejšnjo pozornost tudi dosti manj važnim ukrepom. Morebiti je to zato, ker bodo začeli sklepi o decentralizaciji veljati šele letos.

Naposled so v lanskem letu sprejeli številne ukrepe, na podlagi katerih so intelektualci dolžni prebiti nekaj časa ob fizičnem delu, predvsem na vasi, da bi se tako »prekalili in tesneje povezali z delovnimi množicami«. Sprejeli so tudi načrte, da bodo zemljo v višjih legah, kjer so jo doslej le slabo ali pa je sploh niso obdelovali, spremenili v nove plodne površine. Začeli so jih izpolnjevati s tem, da je v te kraje odšlo na stotisoče kmetov in uslužbencev iz podjetij in ustanov. Lani so tudi uradno vpeljali novo kitajsko abecedo, zasnovano na latinici, ki naj olajša izobraževanje najširših plasti ljudstva. Na koncu naj omenimo tudi lepe športne uspehe, ki so jih dosegli lani Kitajci in med katerimi so nedvomno najbolj vredni upoštevavanja trije svetovni rekordi — v skoku v višino, plavanju in dviganju uteži.

Toda donenje starodavnega kamnitega gonga v trinajstih bronastih zvonovih, izmed katerih ima vsak po štiri različne glasove, je hkrati označil tudi začetek novega leta. Da bi na Kitajskem ustvarili podlago sodobne industrije in kmetijstva, bo potrebnih, kakor pravijo, še deset do petnajst let. V tem obdobju naj bi Kitajska dosegla oziroma presegla Anglijo v proizvodnji jekla, surovega železa in drugih najvažnejših vrst industrijskih proizvodov.

Sukarno-Naser

Kairo, 13. jan. (Tanjug). Danes dopoldne so se začeli razgovori med indonezijskim predsednikom Sukarnom in predsednikom Naserjem. Sestanek je trajal dve uri. Poučeni krogi pravijo, da so se razgovori nanašali predvsem na položaj na svetu in v zvezi s tem na mednarodni položaj Indonezije. Kakor mislijo, je bilo prav tako govora o zadnji Bulganinovi poslanici, ki vsebuje tudi predloge o razorožitvi ter je bila uradno izročena egiptovski vladi pred dvema dnevmi.

Djerdja pri Sukarnu

Kairo, 13. jan. (Tanjug). Predsednik indonezijske republike Sukarno, ki se mudi na obisku v Egiptu, je danes dopoldne sprejel jugoslovanske veleposlanika v Kairu Josipa Djerdjo in se z njim prisrčno razgovarjal. Govorila sta o bližnjem zasebnem obisku predsednika Sukarna v Jugoslaviji. Razgovoru je prisostvoval tudi indonezijski zunanji minister Subandrio. Pričakujejo, da bo predsednik Sukarno konec tega tedna odpotoval v Beograd, kjer bo imel razgovore s predsednikom Titom.

Proti oporiščem na Blžnjem vzhodu

Peking, 13. jan. (Nova Kitajska). — Ob zaključku obiska jemenskega princa El Badra v LR Kitajski so objavili skupno poročilo, ki poudarja, da je nujno potrebno odpraviti vojaška oporišča na Blžnjem vzhodu. Kitajska je podprla jemenske zahteve do Adenskega protektorata. Obe strani zahtevata, da je treba uveljaviti moralna načela UN, resolucije Bandunške konference ter načela miroljubne koeksistence, da bi vsi narodi dosegli pravico do neodvisnosti in svobode.

Rekorden proračun

spričo povečanih izdatkov za oborožitev

Washington, 13. jan. (Reuter). Predsednik Eisenhower je danes podal v Kongresu predlog ameriškega proračuna za novo finančno leto. Po predlogu znaša proračun 73,9 milijarde dolarjev in pomeni rekorden mirnodobni proračun. Eisenhower sodi, da bodo po njegovem programu izdatki za finančno leto, ki se začne 1. julija, za 1,1 milijarde večji kot v dosedanjem finančnem letu.

Izdatki za izpopolnjevanje raket se bodo leta 1959 povečali za milijardo dolarjev. Skupni izdatki na tem področju bodo znašali 1958. leta 4,3 milijarde dolarjev, 1959. leta pa 5,3 milijarde.

Eisenhower je dejal, da so v proračunu predvideni skladi »za proizvodnjo novih modelov lahkega orožja in streliva, ki ga bodo uporabljale vse atlantske dežele«. Izdatki za zaščito ZDA in njihovih zaveznikov za finančno leto 1959 bodo znašali 47,1 milijarde dolarjev ali 800 milijonov dolarjev več kot leta 1958. Vojaska in ekonomska pomoč tujini bo dosegla vrednost 3,868 milijarde dolarjev, se pravi, da bo večja za 119 milijonov dolarjev.

Za razširitev ameriškega sodelovanja v mednarodni trgovini je Eisenhower priporočil, naj bi program recipročnih trgovinskih sporazumov podaljšali za 5 let in vnesli vanj razširjena pooblastila.

Iz vsega sveta

POLJSKA

SLOVO JUGOSLOVANSKEGA VELEPOSLANIKA

Varšava, 13. jan. (Radio Varšava). Dosedanji jugoslovanski veleposlanik na Poljskem Milorad Milatović je sinoči odpotoval iz Varšave v Jugoslavijo. Ob obhodu so ga pozdravili predstavniki poljskega zunanjega ministrstva, voditelji več diplomatskih misij in člani jugoslovanskega veleposlaništva v Varšavi.

CIPER

ANKETA EVROPSKEGA SVETA

Nikozia, 13. jan. (Reuter). V Nikoziji je priselila komisija Evropskega sveta, ki bo proučila grške pritombe o tem, da britanske oblasti kršijo človeške pravice na Cipru. V komisiji je 6 članov, predstavnikov Velike Britanije, Grčije, Zahodne Nemčije, Italije, Danske in Irske. Delo komisije bo trajalo 15 dni.

njo pozornost tudi dosti manj važnim ukrepom. Morebiti je to zato, ker bodo začeli sklepi o decentralizaciji veljati šele letos.

Naposled so v lanskem letu sprejeli številne ukrepe, na podlagi katerih so intelektualci dolžni prebiti nekaj časa ob fizičnem delu, predvsem na vasi, da bi se tako »prekalili in tesneje povezali z delovnimi množicami«. Sprejeli so tudi načrte, da bodo zemljo v višjih legah, kjer so jo doslej le slabo ali pa je sploh niso obdelovali, spremenili v nove plodne površine. Začeli so jih izpolnjevati s tem, da je v te kraje odšlo na stotisoče kmetov in uslužbencev iz podjetij in ustanov. Lani so tudi uradno vpeljali novo kitajsko abecedo, zasnovano na latinici, ki naj olajša izobraževanje najširših plasti ljudstva. Na koncu naj omenimo tudi lepe športne uspehe, ki so jih dosegli lani Kitajci in med katerimi so nedvomno najbolj vredni upoštevavanja trije svetovni rekordi — v skoku v višino, plavanju in dviganju uteži.

Toda donenje starodavnega kamnitega gonga v trinajstih bronastih zvonovih, izmed katerih ima vsak po štiri različne glasove, je hkrati označil tudi začetek novega leta. Da bi na Kitajskem ustvarili podlago sodobne industrije in kmetijstva, bo potrebnih, kakor pravijo, še deset do petnajst let. V tem obdobju naj bi Kitajska dosegla oziroma presegla Anglijo v proizvodnji jekla, surovega železa in drugih najvažnejših vrst industrijskih proizvodov.

Djerdje Bogoevič

VOLITVE V ITALIJI PRED ROKOM?

Vrnitev na stare postojanke

Demokristjanski volilni manevri okoli obnove štiristranske koalicije

Rim, 13. jan. (Tanjug). Predvolilna kampanja za italijanske skupščinske volitve je prišla v uvodno fazo, za katero je značilna medstrankarska polemika in zadnje priprave za volilne programe. Včeraj je več demokristjanskih funkcionarjev, med njimi generalni sekretar stranke Fanfani in predsednik vlade Zoli, imelo govore predvolilnega značaja, v katerih so pojasnjevali v glavnem že znano politično smer stranke, katere se bo držala v predvolilni kampanji.

Demokristjani so se znova vrnili na stare pozicije tako imenovane »štiristranske koalicije. Hrbtenica vseh teh govorov so bili poskusi demokristjanskih voditeljev, da bi razčistili odnose s svojimi nekdanjimi zavezniki — strankami centra. Demokristjani so nastopili z geslom: »Sami ali osamljeni«, da bi ublažili posledice sedanje osamitve, v kateri so se znašli po razpadu štiristranske koalicije. S tem geslom bi radi namignili svojim bivšim zaveznikom, da pred volitvami ne žele skleniti formalne zveze, hkrati pa so pustili odprto možnost, da bi prišlo do takšne zveze po volitvah. S to potezo bi radi demokristjani prepričali, da ne bi bili v predvolilni kampanji tarča srditih napadov svojih bivših zaveznikov.

V sami Demokristjanski stranki prevladuje prepričanje, da ni skoraj nobenega upanja, da bi dobili na bližnjih volitvah absolutno večino, čeprav računajo, da bodo dobili več glasov. V tem primeru bi Demokristjanski stranki zadostovalo sodelovanje z enim ali dvema bivšima sodelavcema, da bi si v parlamentu zagotovila potrebno večino. Nedolžno stališče demokristjanov do sodelovanja v prihodnosti vzbuja pri njih

hovich zaveznikih negotovost. Za zdaj so samo socialni demokrati pripravljeni pozneje sodelovati z demokristjani, kar je prišlo do izraza v rimskem mestnem svetu, kjer so socialni demokrati skupaj z liberalci, monarhisti in fašisti podprli demokristjane. To pa je sprožilo trenja v stranki sami, ker leva skupina nasprotuje kakršnekoli sodelovanju z demokristjani, češ da bi bilo to glavna ovira za zblizanje s Socialistično stranko.

Zivahno predvolilno dejavnost, ki so jo začeli demokristjani, si razlagajo politični krogi kot znamenje, da je moč v kratkem pričakovati razpis volitev. Bliznje volitve so pospešile tudi predvolilno dejavnost ostalih strank. Komunistična partija je že objavila osnutek svojega volilnega programa, o katerem bo zdaj razpravljala javnost. Gre za znana gledišča o mednarodnih in notranjih problemih. Komunisti se izrekajo za sodelovanje z vsemi silami. »Ki žele socializem in demokracijo« v okviru, v katerem bi »vsaka stranka ohranila svojo avtonomijo in fizionomijo«, in poudarjajo, da zdaj ni pogojev za upostavljanje skupne ljudske fronte. Po izjavljenem poskusu, da bi vzpostavili iz fašistov, monarhistov in liberalcev »veliko desnico«, sta dve monarhistični stranki sklenili načelen sporazum o združitvi.

Odstop zaradi Cipra?

London, 13. jan. (AFP). — Kakor piše laburistični »Daily Herald«, se utegne zgoditi, da bo britanski minister za kolonije Lennox-Boyd v kratkem odstopil. Čez teden dni bo v Spodnjem domu podal vladne predloge o Cipru, ki predvidevajo, kot se zdi, nove razgovore s ciprskim etnarhom Makariosom v Londonu. Ta pobuda, meni »Daily Herald«, utegne vzbuditi tolikšno nezadovoljstvo med konservativnimi poslanci, da bo Lennox-Boyd prisiljen odstopiti.

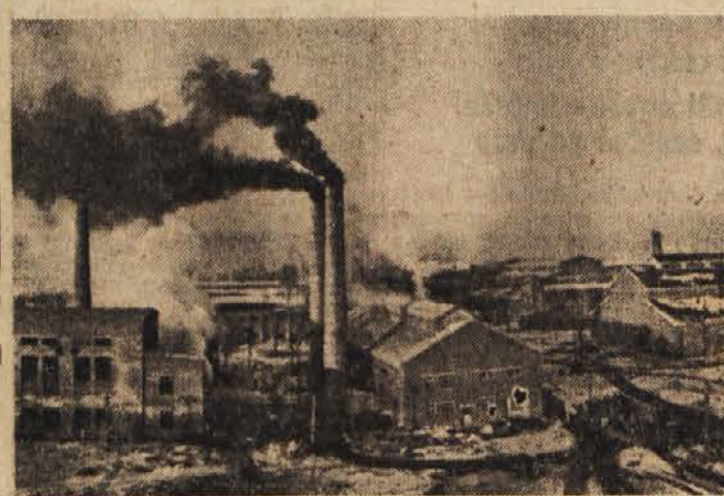
Peking, januarja

Opolnoči zadnjega dne v decembru je v pekiški radijski postaji odbilo dvanaest udarcev na kamnitem gongu, starem skoraj 350 let, in oznanilo zaključek leta, ki je v začetnem obdobju socialistične izgradnje v LR Kitajski izrednega pomena.

Kajti to je bilo predvsem poslednje leto prvega petletnega plana. Kakor nam povedo uradna poročila, je bil ta plan uspešno izpolnjen, v nekaterih panogah tudi presežen. Skupna industrijska proizvodnja je bila za 17,3 % večja, kot je bilo sprva predvideno s planom, oziroma se je v primerjavi z letom 1952 povečala na 132,5 %. V kmetijstvu so skupno pridelali 185 milijonov ton žita, s čimer so za 30 milijonov ton presegli pridelok iz leta 1952, medtem ko je znašal donos bombaža 1640 milijonov ton, to je nad 385.000 ton več kot leta 1952. Velik razvoj so dosegli tudi v transportu, trgovini, prosveti itd.

Leta 1957 je začelo obratovati skupno 177 novih industrijskih objektov, kar pomeni, da je povprečno začel obratovati po en objekt vsak drugi dan. Industrija je začela izdelovati številne izdelke, ki jih na Kitajskem niso nikoli prej proizvajali: prva potniška letala, prve ledolomilce, prve avtobuse, turbogeneratorje, precizne merilne instrumente, fotografske aparate itd.

Razen tega so zgradili na stotine kilometrov novih železniških prog, pa tudi cest, izmed katerih jih je mnogo speljanih skozi divje in puste kraje (Tibet) ter povezu-

Cičihar — središče nove kitajske strojne industrije. Gradnja je bila končana šele v lanskem maju

IZ KEMIČNE TOVARNE V HRASTNIKU

PO REKONSTRUKCIJI BO PROIZVODNJA DVA IN POLKRAT VEČJA

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku je ena najstarejših podjetij kemične industrije na Balkanu — Leta 1960 bo tovarna praznovala že 100-letnico — V Hrastniku pa se sedaj mrzlično pripravljajo na rekonstrukcijo tovarne, za kar bodo potrebovali tri milijarde dinarjev

Hrastnik, v januarju. — Razvoj kemične industrije v naši republiki nujno terjaja rekonstrukcijo naše najstarejše kemične tovarne v Hrastniku, predvsem se zato, ker leži Hrastnik v sredini močne predelovalne industrije. Predvsem bodo prenovili bazične obrate. S tem pa bodo zagotovili surovine za izdelavo novih produktov.

Do maja letos bo glavni projekt za proizvodnjo solne kisline gotov. Tovarna proizvede letno 1200 ton solne kisline. V februarju prihodnjega leta, ko bo proizvodnja stekla, pa bodo proizvedli 5000 ton solne kisline. Za rekonstrukcijo teh naprav bodo porabili po predračunu 150 milijonov dinarjev.

Naši industriji močno manjka loja za izdelovanje mil in pralnih praškov. Tega pa uspešno zamenjujejo polifosfati. Vse doslej pa so bili polifosfati izključno uvozniki artikel. Letos bomo uvozili tako 3000 ton polifosfatov v vrednosti 450 milijonov dinarjev. Naprave za proizvodnjo polifosfatov pa bi stale le 250 milijonov dinarjev, proizvedli pa bi letno od 5000 do 7000 ton po-

lifosfatov. Za ilustracijo naj navedem, da v sosednji Italiji porabijo letno na prebivalca 1 kilogram polifosfatov v industriji pralnih praškov in ostalih detergentov. Pri nas pa vse doslej le bore malo.

mu-Krškem tovarna celuloze in roto papirja in potrebuje za proizvodnjo precejšnje količine klor in ker klor potrebujejo tudi mnoga ljubljanska in mariborska industrijska podjetja, bi prav v Hrastniku lahko zgradili še to-

varno klor. Gradnja in oprema bi veljala 1 milijardo 500 milijonov dinarjev.

Res je sicer, da bo celotna rekonstrukcija tovarne veljala tri milijarde dinarjev, treba pa je pripomniti, da bo prav toliko znašala enoletna vrednost celotne proizvodnje, ko bo ta rekonstrukcija končana. Proizvodnja po rekonstrukciji bo dva in pol krat večja kakor sedaj, po vrednosti pa kar petkrat večja. L. M.

Pogled na Hrastnik

Gospodinjki center v Lenartu

V šolski stavbi v Lenartu so doleteli za gospodinjki center dve sobi, ki ju bodo kmalu opremili. Sicer gospodinjki center ne bo šolska ustanova; prostor so mu dali v šoli zaradi tega, da bi mimo ostalih nalog služil tudi šolski mladini pri praktičnem pouku. Pouk o gospodinjstvu je v lenartski šoli že dalj časa obvezen predmet, kar ustreza potrebam tamkajšnjih prebivalcev. Sedaj je pouk pretežno teoretičen; ko bo gospodinjki center opremljen, pa ga bodo dopolnili s praktičnim delom. Vodja ga Mimika Altova, ki je hkrati tudi predavateljica oziroma učiteljica.

Gospodinjki center je gmotno podprli Občinski ljudski odbor Lenart, ki je lani prispeval podprti milijon dinarjev. Tako so zagotovili tudi gmožna sredstva za opremo prostorov.

Predvidene naloge gospodinjkega centra v Lenartu so zelo široke. Nekateri menijo, da bo v manjšem obsegu pripravljali podobne naloge kot gospodinjki center v Mariboru, ki ima okrajni pomen. Posebno skrb bo posvečal kmetijskim gospodinjstvom in dekletom, ki so imele doslej premalo možnosti za izobraževanje.

J. P. Glede na to, da je v Vid-

VEČ KNJIG BRALCEM

Knjižnice bodo združili, da bodo bolj založene s knjigami — Pri organizaciji bo pomagala občinska knjižnica Maribor-Center, ki jo bodo podprli

Na pobudo Okrajnega sveta za kulturo in prosveto v Mariboru ustanovljajo na sedežih vseh občin občinske knjižnice, ki bodo proračunske ustanove. Takšna podpora knjižnicam bo gotovo koristila več, kakor če bi razporežila sredstva preveč drobili na majhne knjižnice v vsej občini. Občinske knjižnice, ki bodo dobro založene s knjigami, jih bodo lahko izposojale manjšim knjižnicam, kjer jih bodo dobili tudi bralci oddaljenih krajev. Dobro urejene občinske knjižnice bodo lahko pomagale tudi tehnično urediti knjižno poslovanje v manjših knjižnicah, ker bodo imele sposobnejši kader.

Ker nimajo v vseh občinah že urejenih občinskih knjižnic in izkušnih knjižničarjev, bo nekaj časa potrebna ustanova, ki bo pomagala z instrukcijami. Okrajni svet za kulturo in prosveto je predlagal, naj bi to nalogo prevzela mariborska mestna knjižnica, ki je sedaj na področju občine Center in jo ta tudi gmotno podpira oziroma vzdržuje, in bi skrb

zanjo lahko prevzel Okrajni ljudski odbor. Občinski ljudski odbor Maribor Center se s tem predlogom ni strinjal v celoti — knjižnico bo obdržal kot občinsko, vendar bo vzle temu lahko opravljala instruktorsko knjižničarsko službo po vsem okraju, predvsem v občinskih knjižnicah. To nalogo bo opravljala v sodelovanju z Okrajnim svetom Svobod in prosvetnih društev v Mariboru, ki jo bo gotovo tudi gmotno podprli. Knjižnica je namreč že nastavila novega uslužbenca pa tudi potovanja bodo precej stala. Občinsko knjižnico Maribor Center bo podprli tudi Okrajni ljudski odbor.

V mariborskem okraju, predvsem v manjših krajih, knjižnice še ne izpolnjujejo svojih nalog, čeprav so nekatere prejele že precej gmožne podpore. Razen s knjigami in denarjem jim bodo v prihodnje pomagali tudi pri urejanju knjižnic in uvajanju sodobnega poslovanja. Tako bo tudi gmožna podpora koristila mnogo več kot doslej.

J. P.

POBUDE STANOVANJSKIH SKUPNOSTI IN GOSPODINJSKIH CENTROV

V Murski Soboti bodo dobili otroško igrišče, krpalnice, pralne stroje, sesalce za prah

Ceprav se Murska Sobotica lahko ponaša z velikim in lepim parkom, pa dosedaj ni bilo v njem primerno urejenega kotlička, v katerem bi se lahko otroci igrali in zabavali. Na pobudo Sveta stanovanjske skupnosti pa bodo že letos uredili v parku otroško igrišče, za kar bodo porabili prihranek Stanovanjske uprave v znesku 300.000 din, les za gugalnice, igrače in druge naprave bo prispeval občinski ljudski odbor, pričakujejo pa tudi gmožno pomoč večjih podjetij v mestu. Pri otroškem igrišču nameravajo urediti tudi zimsko drsališče, ki bo v polet-

nem času lahko služilo kot športno igrišče za odbojko, roket, košarko in druge mirne igre, s katerimi ne bi motili okolja. Letos bodo v mestu ustanovili tudi krpalnice, v kateri bodo krpali in popravljali obleke, po naročilu pa opravljali te usluge gospodinjstvom tudi na domu. V krpalnici bodo ženske lahko dobivale tudi potrebne nasvete. Razen pralnih strojev in sesalcev za prah bo krpalnice še ena prepotrebna ustanova, s katero bo stanovanjska skupnost znatno razbremenila zaposlene ženske in matere.

-ko

Veliko obetajoči načrti

V radgonski občini imajo obširen načrt za letošnje leto — Le-ta je usmerjen predvsem v komunalna dela za dobro prebivalcev — Zato pričakujejo njihovo sodelovanje

Radgonski občinski ljudski odbor je stopil v novo leto z dokajšnjimi in mnogo obetajočimi načrti, ki jih bo skušal uresničiti ob sodelovanju volivcev.

V kmetijstvu si bodo predvsem prizadevali, da bi okrepili občinske kmetijske proizvodne zveze, izboljšali delovanje kmetijskih združenj na področju kmetijstva in razvijali družbena kmetijska poslasta v tem smislu, da bodo lahko kar najbolj pomagala zaseb-

nim kmetovalcem v okolišju, predvsem s svojimi zgledi.

Nadaljevali, rekonstruirati in modernizirati nameravajo opokarniško podjetje. Investicijska prizadevanja bodo usmerjena tudi v radgonsko slatinsko podjetje, kjer bo treba povsem obnoviti in opremiti s podobnimi napravami obrat v Boračevu. Potrebe po obrtniških storitvah narekujejo tudi ustanavljanje novih in razvijanje dosedanjih obrtnih obratov socialističnega sektorja. Nekatera večja obrtna podjetja naj bi si v prihodnosti sestavila investicijske programe in se postopno preusmerila k manjšim industrijskim obratom.

Nadaljevali bodo gradnjo ceste Negova-Spod. Sčavnica in boljše organizirali dela na občinskih cestah. V podeželskih krajih bodo morali uresničiti več manjših asanacij in urediti nekatere potrebne komunalne naprave in objekte v večjih središčih. Izdelali bodo projekt za radgonski vodovod. S sredstvi stanovanjskega sklada bodo že letos pričeli graditi večstanov-

TRIJE PRISRČNI DNEVI OB SLOVENSKI OBALI

Tone Seliškar med mladino

Okrajna zveza prijateljev mladine bi zlepa ne mogla mlademu svetu ob slovenski obali tako ustreči, kot mu je ustregla v prvih treh dneh minulega tedna. V goste je v Koper, Izolo in Piran povabila pesnika in pisatelja Toneta Seliškara. V teh treh dneh se je pisatelj šestkrat srečal z mladimi slovenskim rododom, ki se tako neznanostno veselijo svojega mladega življenja ob morju. Trikrat v popoldnevih s plovilci, trikrat proti večeru z gimnazijci, vajenci in dijaki drugih šol. V dvoranah se je okoli pisatelja Toneta Seliškara zbrala pisana gneča mladega sveta, ki tako rad prebira mladinske spise tega priljubljenega avtorja. Za vse te mlade glave, ki jih je kdo ve kolikokrat vznemirjal Tone Seliškar z junaki in prigodami v svojih mladinskih spisih, je bilo dovolj, da so jim samo naznanili, da pride mednje oče vseh teh junakov, zgodb in prigod. Vsuli so se v dvorane, presrečni, da se na lastne oči

srečajo s Tonetom Seliškarjem, da ga vidijo in slišijo in se z njim pogovore.

In nasmejani Tone Seliškar je vsemu temu mlademu svetu ob morju tako lepo ustregel, da si ne on ne ves ta mladi svet ne bi mogla bolj prisrčno želiti. (2)

Na Mednarodnem prehodu v Rožni dolini pri Novi Gorici se vsako opoldne srečajo predstavniki jugoslovanskih in italijanskih obmejnih organov ter si izmenjujejo potrjene propustnice in druge dokumente, ki se nanašajo na obmejni promet. Naš posnetek je z enega takih srečanj na jugoslovanski strani bloka.

Z OBČINSKE KONFERENCE ZK NA PIVKI

Vesten študij programa ZKJ

ena izmed važnih letošnjih nalog komunistov

Pivka, 13. januarja. — V koprskem okraju je bila včeraj prva občinska konferenca ZK na Pivki. Uvodoma je sekretar občinskega komiteja Albin Kuret kritično analiziral vlogo in delo komunistov v pivški občini za razdobje od 1955. do 1957. leta. To analizo so potem posamezni delegati še dopolnili, medtem ko je član Okrajnega komiteja Franc Klobučar v glavnih potezah nanizal prihodnje naloge v zvezi z uresničevanjem perspektivnega in letnega družbenega plana.

Presoja življenja, gospodarskega napredka, oblikovanja socialističnih odnosov v pivški občini v obdobju 1955-1957 kljub ugotovljenim pomanjkljivostim očitno prča, da so komunisti kot politična sila izpolnili svojo vlogo in naloge. Ne da bi posegli v podrobnosti, vidimo, da je narodni dohodek v občini v zadnjih treh letih porasel za 41 %, k čemur niso prispevale samo investicije, ampak tudi očitni porast delovne storilnosti. In prav zato zaslužijo komunisti priznanje, ker so s svojim političnim delom ljudem kazali pravo smer v graditvi socialističnega gospodarstva. To velja zlasti za delavsko samoupravljanje, kjer pa je sicer še opaziti, da ponekod v njem sodelujejo nekateri, zlasti starejši komunisti, samo formalno. V zvezi z razvojem socialistične demokracije so komunisti izdatno izpolnili naloge tudi v utrjevanju komunalnega sistema. V organih družbenega upravljanja sodeluje vsak tri-najsti občan. Po jesenskih volitvah se je sestava občinskega ljudskega odbora precej pomladila in je v njem nad polovico odbornikov članov ZKS.

V poročilu sekretarja in v razpravi pa je med drugim tudi ugotovitev, da je vladal pri nekaterih starejših komunistih nerazumljiv odpor proti sprejemanju novih mladih članov v Zvezo komunistov in deloma tudi odpor pri volitvah v organe družbenega

upravljanja. Ta odpor je tembolj nerazumljiv, če na primer ugotovljamo, da je samo v podjetju »Javor«, kjer je okrog 500 delavcev, nad 70 % mladih ljudi. Sestav novega občinskega komiteja ZK pa obeta, da bo v prihodnje tudi v pivški občini postal ta odnos popolnoma drugačen.

Po volitvah v novi občinski komite je pred zaključkom konferenice posegel v razpravo še član CK ZKS Dušan Bole. Med drugim je zbrane komuniste opozoril na važnejše letošnje politične naloge, prav posebej pa še na to, naj z vestnim študijem programa utrjujejo svoje znanje in zavest za nadaljnje delo. (2)

V BREZJAH JE PRIČELA DELOVATI LJUDSKA UNIVERZA

Brezje pri Mariboru, ki bo počasi prerastlo v periferijo Maribora, ima razmeroma razgibano kulturno in prosvetno življenje. Sredi vasi ima prav prijeten kulturni dom, čeprav je njegova zunanost precej skromna, saj domuje v stari lesenj baraki, ki pa kljub temu dobro služi svojim namenom. Dom je v glavnem v rokah mladine, ki prireja v njem različne kulturne prireditve. Posebno dobro je njena dramska dejavnost, ki v njej ni čemer ne zaslediti za dejavnostjo drugih mariborskih mladinskih skupin, če jih celo ne presegata. To nedvomno potrjuje vrsta pohval in diplom, ki jih je aktiv prejel za svoje marljivo udejstvovanje v zadnjih letih.

V Brezju so v zadnjih letih tudi ustanovili lusen center ljudske univerze. Letemu je uspelo, da je v predzadnjem letu organiziral več prav zanimivih predavanj, ki so pritegnili že lepo število domačih obiskovalcev. Po enoletnem premoru je sedaj delo te LU ponovno oživilo s prvimi obrtnimi predavanjem, ki je bilo v petek, 10. m. Odziv publike za to predavanje je bil prav dober, zato je pričakovati, da bo mogoče pritegniti v bodoče tudi večje število odraslih obiskovalcev, poleg mladine, ki je doslej v glavnem sestavljala pretežno del stalnih obiskovalcev. To bo vsakakor tudi odvisno od programa prireditelj, ki pa kaže, da bo tudi letos kar zanimiv in da bo lahko zadovoljil želje poslušalcev.

Pripravljeni odbor se je poleg tega tudi odločil, da bo redno po predavanjih poskrbel za brezplačno predvajanje kratkometražnih filmov, kar bo gotovo ustvarilo še posebno možnost za uspešnejše prosvetno in predvsem izobraževalno delo Brezjanov. T.

Akademija v počastitev USAJOJ

V soboto zvečer je bila v Prešernovem gledališču v Kranju svečana proslava ob 15-letnici USAJOJ, ki jo je organiziral Občinski komite Ljubljana. Po svečanem otvoritvenem delu akademije je sledil govor člana občinskega komiteja Zdravko Krivina, ki je opisal delo in razvoj mladinske organizacije in dela mladine med vojno in po njej. Za njim so v kulturnem programu nastopili še Glasbena šola iz Kranja in pevski zbor »Svoboda« iz Strazliča. Akademiji je prisostvovalo zelo veliko mladine, pogrešali pa so povabljenih predstavniki in starejše.

Turistom več zabave

Turistično društvo v Radovljici se je glede na dobro sezono v lanskem letu znanilo pred večjimi nalogami. Lani na primer so zabeležili v Radovljici 26.000 nočnin, medtem ko so jih leta 1956 imele le 13.000. V bodoči sezoni se bo število turistov še povečalo. Lani so gostje predvsem pogrešali orientirane izlete v naravo in branje okoliš in kulturne prireditve. Zato je ena glavnih nalog društva, da bo za letošnjo sezono poskrbelo za zabavno in kulturno življenje turistov.

ŽIVAHNA IZMENJAVA

Lani so naša podjetja na Goriškem prodala v sosednje obmejne kraje 158.140 ton raznega blaga, vtem ko so na osnovi regionalnega trgovinskega sporazuma uvozila iz Italije 5215 ton blaga — Imetniki propustnic iz sosednje dežele so samo v obmejnih krajih severnega Primorja zamenjali v našo valuto skoraj 70 milijonov lir

Nova Gorica, 13. januarja.

Ze poudarjeno ugotovitev o uspešnem razvoju malega obmejnega prometa ter blagovne izmenjave med jugoslovanskim in italijanskim področjem v Primorju, ponazarjamo tokrat z nekaterimi zaključnimi podatki iz lanskega leta. Razna goriška podjetja, predvsem »Primorje-export«, so lani

prodala v sosednje obmejne kraje skupaj 158.140 ton raznega blaga. Gre v glavnem za razne vrste lesa, živino, gradbene potrebščine in druge znane predmete iz jugoslovanske izvozne liste. Hkrati so naši uvozniki nabavili v Italiji vsega 5216 raznih industrijskih potrebščin in nadomestnih delov. Gre le za obmejno trgovino na osnovi Goriškega trgovinskega sporazuma, ki zajema samo področje ob državni meji v severnem Primorju.

Samo novogoriško podjetje »Primorje-export« je prodalo v sosednje deželo za več ko milijardo 204 milijone lir blaga, uvozilo pa raznih potrebščin v vrednosti približno 800 milijonov lir. Mimo tega sta avtoprevozniki podjetji v Novi Gorici in Tolminu opravili za blizu 65 milijonov lir prevoznih uslug kupcem jugoslovanskega blaga.

Ugoden razvoj malega obmejnega prometa ob državni meji v Primorju se kaže tudi v naraščajočem obsegu zamenjave italijanskih lir v našo valuto. V obmejnih krajih na spodnjem Krasi, v Vipavski dolini, na Goriškem, v Goriških Brdih in na Tolminskem so lani italijanski imetniki propustnic zamenjali v dinarje skoraj 70 milijonov lir. Predlanskim je zamenjala znašala okoli 60 milijonov lir. M. D.

Vesti

JAPONSKA GRAFIKA

PREŠEREN
V BENGALŠČINI

Ze pred časom smo v našem listu objavili razgovor s prevajalcem Prešernovih pesmi v bengalsko slovenščino Sisir Chattopadhyayom. Zdaj je njegov prevod Prešernovih pesmi tudi izšel. Knjiga je tiskana na lepem belnem papirju in obsega 50 strani. Od tega je 30 strani v bengalski, uvod in prevodi dvestih Prešernovih pesmi, dvajset strani pa je v angleščini, to so angleški prevodi v bengalsko prevedenih pesmi. Prevajalec je namreč prevajal iz angleščine po znani knjigi Prešerna v angleščini Janka Lavrina in sodelavcev. Izdaja v bengalski ima na naslovnici strani lesorez Franceta Prešerna z napisom v bengalski in slovenski, med tekstom je celostanska podoba Langusovega portreta Primičeve Julije, mimo tega pa je prevajalec napisal na začetku knjige še posvetilo v angleščini profesorju Janku Lavrinu »ki me je spoznal s Francetom Prešernom in njegovo Slovenijo«.

Knjiga Prešernovih pesmi v bengalski prinaša 20 pesmi, ki so objavljene v bengalski in tudi v angleščini. Prevajalec prof. Sisir Chattopadhyaya je prevedel za zbirko naslednje Prešernove pesmi: Pevcu, Ukazi, Slovo od mladosti, Izgubljena vera, dva soneta iz Sonetov nestee, dve gazeli, 3. 4. in 12. sonet iz Sonetnega venca, Kam?, Mornar, Zvezdodogled, Prošnja, Zdravljica, sonet »Sanjalo se mi je...«, Ribič, sonet »Kadar sprevidi učenost zdravnik« in Memento mori. Knjiga je izšla v Kalkuti z letnico 1957.

UMETNOSTNI BIENALE
V ALEKSANDRIJI

V egiptski Aleksandriji se je 28. decembra lanskega leta začel umetnostni bienale, prireditev, ki ima za namen, prikazati likovno življenje vseh dežel, ki leže ob Sredozemlju. Jugoslovanski paviljon na tem bienalu je doživel splošno priznanje, tako v slikarskem in kiparskem delu kakor tudi v grafiki. Egipčani se zelo zanimajo za jugoslovansko umetnost in bo naša razstava bržčas prenesena tudi v Kairo. Zanimanje za našo umetnost pa se kaže tudi v drugih sredozemskih deželah, tako v Tuniziji, Maroku, Siriji in celo v Sudanu (Kartum). Od Slovencev sodelujejo na bienalu, ki bo trajal do 15. marca, Stane Kregar, Floris Oblak, Francise Slana, Karel Putrih, Maksim Sedelj, Riko Debenjak in France Mihelič.

SODOBNI
JUGOSLOVANSKI
AVTORJI V ČESKI
LITERARNI REVII

Zadnja številka znane praške literarne revije »Kveten« postveča dobro polovico vsega svojega gradiva sodobni jugoslovanski literaturi. V številki so prevodi nekaterih sodobnih jugoslovanskih pesnikov, prozistov in en prispevek iz jugoslovanske esejistike. S pesmi predstavlja »Kveten« naslednje jugoslovanske pesnike: Stevana Rajčkovica, Vaska Popo, Branka V. Radičevića, Vesno Parun, Miodraga Pavlovića, Blaža Koneskega, od slovenskih pa Cirila Zlobca, Petra Levca in Ivana Minattijsa.

Skrupnejši je izbor iz sodobne proze, ki je prav tako upošteval le mlajše avtorje. Prevodi so odlolek iz nove Vojislava Kuzmanovića in Djordja Lebovića, mlajšio jugoslovansko esejistiko pa zastopa v prevodu Janko Kos s člankom »Za kaj se bori jugoslovanska kritika in estetika«.

V isti številki prinaša »Kveten« tudi precej likovnih prilog nekaterih jugoslovanskih slikarjev. Zanimivo je, da so izbrali samo slovenske likovnike: Gabrijele Stupico, Draga Tršarja, Melito Vovkovo, Marka Suštaršiča in Franceta Stano.

SLOVENSKI
PIRANDELLO
V LONDONSKEM
GLEDALIŠČU

Te dni je bila v londonskem gledališču »Theater Workshop« premiera Pirandellove drame »Človek, zver in čednost«. Kot gost je dramo režiral režiser ljubljanske Drame France Jamnik. »Theater Workshop« velja med londonskimi gledališči za izrazito udomačenim starim šablonam in konvencionalnosti. Šablonovostna je bila tudi Jamnikova režiserska konceptija Pirandellove drame, saj je kritika zapisala, da je bila ta konceptija neobičajna za tamkajšnje razmere. Občinstvo je delo na premieri zelo toplo sprejelo.

DROBCI IZ POGOVORA Z G. NOBUYO ABEJEM

Ljubitelji likovne umetnosti imajo te dni spet priložnost, da pogledajo malce v svet japonske likovne umetnosti. Tokrat je v ljubljanski Moderni galeriji, žal le za nekaj dni, odprta razstava sodobnega japonskega lesoreza, umetnostne zvrsti, ki ima na Japonskem star sloves. Razstavo je pripravil g. Nobuya Abe, japonski umetnik, ki se mudi v naši državi že od kongresa v Dubrovniku. Ta razstava je sicer bolj slučajen izbor iz sodobnega ustvarjanja japonskih lesorezcev, kakor jo je zbral g. Abe, preden je odpotoval iz domovine. Na njej sta v glavnem zastopani dve skupini, starejši in mlajši umetniki. Med starejšimi umetniki, ki so se oblikovali in delovali že pred vojno, so imena Un-jehi Hiratsuka, Kiyoski Saito, Munakata Shiko, Takumi Shinagawa, Gen Yamaguchi, Junichiro Sekino, Umetaro Azechi in Okie Hashimoto. Starejša generacija se drži starih vzorov in ima več smisla za tradicijo stare japonske umetnosti. Pri mlajdih umetnikih pa je že opaziti nove pojave. V drugi skupini, ki nam jih kaže ta razstavljeni izbor japonske grafike, so mlajši umetniki, ki so pričeli delati po drugi svetovni vojni. Med temi umetniki so Ansei Uchima, Masaji Yoshida, Fumio Kitaoka, Kenji Ushiku, Yasuhide Kobashi in drugi. Zlasti mladi Ansei Uchima je značilen primer umetnika mfade generacije, ki želi v abstraktni formi ustvariti umetnostno obliko, vezano na nacionalni karakter. V

tudi članke v raznih revijah. G. Abe je dejal, da ga predvsem zanima narodna umetnost, ter je pri tem omenil spet Indijo, ki jo je nekako stalno vpletal v pogovor. Indija se mu je bila prikupila zaradi tega, ker je bil njegov učitelj prijatelj Rabindranatha Tagoreja. Tudi v jugoslovanski glasbi je našel nekaj podobnosti med Indijo in Jugoslavijo.

»Kakšni so vaši najmočnejši vtisi o jugoslovanski umetnosti?«

G. Nobuya Abe je pokazal več posnetkov, odtisov posameznih stečkov, kamnov in reliefov, ki jih je bil napravil na področju Bosne in Srbije, ter izjavil, da je po njegovem mnenju to najmočnejša umetnost, ki jo Jugoslavija lahko pokaže svetu in ki bi zanimala tudi Japonsko. Po njegovem so najznačilnejše za našo umetnost ikone, freske in nagrobni spomeniki. Izjavil je, da je v Boki Kotorski naletel na dela močne ikonografske šole, ki je prišla na naše ozemlje iz Italije, preko Grčije in Kreta.

»Kakšne pa so možnosti za sodobno izmenjavo umetnikov?« smo vprašali in pri tem spomnili na ljubljanski in tokijski grafični bienale.

G. Abe je odvrnil, da njega sicer bolj zanimajo zgodovinski spomeniki, vendar bodo, kot vse kaže, japonski umetniki sodelovali s svojo grafiko v Evropi in na raznih razstavah. Kakor veste, je dobil v Tokiu eno izmed nagrad Riko Debenjak. V Sloveniji je grafična umetnost na visoki

stopnji in zveze med našimi in japonskimi umetniki pravzaprav že obstoje. Treba jih je le še poglobiti.

»Kako pa je danes z umetnostjo na Japonskem?«

G. Abe je dejal, da je na Japonskem kakih 60 društev likovnih umetnikov, ki imajo okrog 100 do 120 članov. Njihovo življenje sicer ni najudobnejše, vendar pa jim stradati tudi ni treba. V primeri z Jugoslavijo je na Japonskem razmeroma manjše število umetnikov. V Tokiu je kakih 30 galerij, od katerih se 20 ukvarja s prodajo umetniških del. Vendar so grafični listi na Japonskem mnogo cenejši, to pa zagotavlja, ker jih natisnejo več – tudi 100 izvodov, saj je namen grafike ravno popularizacija umetnosti.

MODERNI
GALERIJI

Shiko Munakata: Breskev in žena, z razstave japonske grafike v Moderni galeriji. Prijatelji likovne umetnosti opozarjamo, da bo razstava odprta samo do 17. t. m.

LJUBLJANSKI KONCERTI

Orkester Slovenske filharmonije

DIRIGENT KLARO MIZERIT, PIANIST FLAVIGNY

Ta simfonični koncert naše Filharmonije je bil 10. januarja. Njegova posebnost: ena prva izvedba, nato toliko kot neznana, pa imenitna simfonijska priljubljena simfonika Dvořaka in prekrasen klavirski koncert stalnega gosta koncertnih sporedov Mozarta, pa vendar spet eden redkeje izvajanih. Značilni pečat tega večera: v celoti močno izenačena izvedba na ravni res dobrega, vsega priznanja vrednega povprečja; nobenega hujšega prigovora, pa tudi nič izrednega.

Dirigent Klaro Mizerit se je, odkar smo ga srečali zadnjikrat v Ljubljani, napravil, hočem reči, da je očitno močno napredoval v tem, kako drži orkester na vajetih in kaj spravi iz njega, in dosegel v obeh pogledih neko standardno stopnjo. Mladi francoski pianist Bernard Flavigny je po tem, kar je pokazal v Mozartovem Es-dur koncertu, mogoče samo eden izmed mnogih dobrih mladih pianistov, mogoče pa se skriva v njem tudi izreden mojster; skratka – premalo smo ga lahko spoznali, zlasti ker je bil orkester v primeri z njim težak in je nekoliko vlekla nazaj, čeprav je treba reči dirigentu v dobro, da se je, brez uspeha, trudil razglabiti orkester do bolj občutljive izraznosti.

Novo domače delo, Adagio, mladega Aleksandra Lajovica pač priča o trdnem, elegantnem obvladovanju orkestrskega zvoka, o čvrstem znanju sploh; v izraznem,

vsebinskem pogledu pa se mi zdi vendar nezadostno, ker ne le da ne pove nič novega, ampak celo izrečno ponavlja že večkrat povedane stvari. Nekaj zanimivega je vendar pri tem to, da se v vsem določno čuti slovenska kompozicijska šola: v tem duhu so namreč pisali naši najboljši mojstri pred 20–40 leti; tudi oče Anton Lajovic ima svoj orkestrski Adagio, le da je bil ta za svoj čas mnogo bolj novotarsko dejanje. Toda v okoliščini, ki sem jo podčrtal pri Aleksandru, je vendar nekaj razvojno logičnega in razen tega kaže njegov Adagio osebno izrazit razvoj ustvarjalnih sil; tako je treba pustiti kompozistu čas.

Pri tehnično ne ravno bleščeče izdelani Dvořakovi Sedmi (po običajnem številu drugi) simfoniji pa je dirigent lepo ustvaril nekaj, kar je morda ravno najbolj bistvena svojstvenost Dvořakove muzike: tisto neločljivost, krvno povezanost čistih estetskih in čustvenih kvalitativ v nji, to, da nas gane zaradi obojega hkrati, svoje lepote in toplote.

PARRENINCI

Spored: Mozart, Debussy, Schumann. Popolna medsebojna uigranost in monolitni zvok – to dvoje, kot se je videlo tudi iz prospekta, je bilo pač že tisočkrat ugotovljeno. Zdi se pa, da neki drug problem še ni tako soglasno rešen: pravilna oznaka njihove

interpretacije. Mislim, da je z njihovim nastopom pljusnil k nam val iz široko šumeče reke muzikalnega dogajanja v današnjem svetu in nas pustil zavedeti se tega, da živimo vendar sorazmerno v zatišju, v provinci. Po vojski nas je obiskal doslej od zunaj le Nuovo quartetto italiano; res je bil neposredno bolj učinkujoč, bolj čuten, bil je pa, treba priznati, tudi bolj preciozen, tak, da »se je pustil občudovati«; ali zato lahko sklepamo pri Parrenincih kar na manjšo muzikalno potenco ansambla? Mislim, da ne. To, da nimajo velikih gest in da ne zvrzajo pozornosti nase, da se izogibajo temu, kar bi bilo lahko poceni, imam nasprotno za precej zanesejiv simptom še večje veličine, tudi če je vse drugo še nejasno. Dá se pa tudi formulirati, v čem bi bila ta veličina.

Spored je bil slogovno tako raznovrsten, da je nudil lepo priložnost za izmenjo izraznih dimenzij ansambla. No, Debussy je bil gotovo tista točka, zaradi katere »se je splašalo priti«, pokazalo se je pa, da je bilo v izvedbi vseh treh del nekaj temeljito skupnega; ni bila toliko poudarjena njihova medsebojna raznolikost kot njihovo enotno obravnavanje. Argument Parrenincev je jasen in gotovo pravilen: oni igrajo tako Debussyja kakor Mozarta in Schumanna danes, v tem času, v katerem živimo, in današnjemu človeku, in potem pač ni čudno, če ima izvedba vseh del neki enoten pečat. Presajajo vrednote preteklih dob v našo, jih tolmačijo v pristnem jeziku našega časa, iščejo za umetnostno vsebino del iz različnih epoh naš sodoben izraz in to jim tudi uspeva.

Kako bi se dal ta sodoben izraz opredeliti? Parreninci igrajo z dovršenim fraziranjem, podajajo glasbene misli sočno in z nepetostjo, vendar vselej samo v mejah čistih glasbenih razmerij, brez poudarjanja čutnih in čustvenih kvalitativ. To pa utegne biti zares danes v absolutnem merilu eden najbolj naprednih, najbolj sodobnih načinov glasbene interpretacije, saj vidimo tudi druge močne tokove potekati v to smer. Takšno delo zahteva od izvajalcev kajpak velikega napora vseh sil, zahteva, da zamenjajo veselo muzikantsko neposrednost s studioznostjo in zavestnim razčlenjevanjem vseh prvin izvedbe. Pa tudi poslušalec ni na boljšem, tudi od njega zahtevajo takšne izvedbe sorazmerno več napora. Saj ne gre nikjer brez truda, kjer koli se gradi kaj zares novega.

RAFAEL AJLEC

GOSTOVANJE
MAKEDONSKIH
UMETNIKOV
V BOLGARIJI

Med skopsko Filharmonijo in Državnim simfoničnim orkestrom Radia Sofije so sklenili načelen dogovor o gostovanju skopske Filharmonije v Bolgariji. V aprilu ali maju naj bi po tem dogovoru skopska Filharmonija priredila nekaj koncertov v Sofiji in drugih mestih Bolgarije. Državni simfonični orkester Radia Sofije pa bi prav tako še v tej koncertni sezoni gostoval v Skoplju, Bitolju in Ohridu.

NAŠI GLASBENIKI
ZABAVNE GLASBE
PRED ODHODOM
NA GOSTOVANJE
PO ČESKOSLOVAŠKI
IN ROMUNJI

Beograjski zabavni orkester »Diskolend« bo še ta mesec gostoval na Češkem, v prihodnjem mesecu pa bodo nekateri peveci zabavnih popevke odšli na gostovanje v Romunijo, v Beograd pa bosta prišla češki orkester z najbolj zanimivi pevci jazza in romunski narodni orkester.

»Svobode« in prosvetna društva

»POŠTAR« LJUBLJANA:
V ZNAMENJU PRIPRAV

Prosvetno društvo »Poštar« je prav gotovo eno izmed najdelavnejših prosvetnih društev v Ljubljani. Za praznovanje novoletne jelke je dramska sekcija uprizorila za otroke pravilčno igrano »Jelka žari«, ki jo je režiral član SNG Lojze Drenovec. Prihodnji mesec pa bodo uprizorili priljubljeno komedijo »Peggy, srček moj«. To bo deseta premiera, ki jo je režiral Lojze Drenovec, in zato jo bodo poskušali čimbolj slavnostno uprizoriti. Kakor z ostalimi igrami, bodo tudi s komedijo »Peggy, srček moj« gostovali po ljubljanskem

okraju in po ostalih večjih krajih Slovenije. Pred kratkim pa so začeli študirati tudi prvo domačo noviteto »Komedijsko o komediji« M. Marinca.

Pevska sekcija se že dalj časa pripravlja na letošnjo gostovanje v Pulju; izobraževalna sekcija pa spet redno prireja poljudno znanstvena in strokovna predavanja.

SODRAZICA: PREMIERA
DOMAČE DRAME

Pred kratkim je DPD »Svoboda« v Sodratici uprizorila dramo »Boncar«, delo domačega avtorja Karla Koširja. Krstne predstave

Z razstave »Koroških slikarjev« v Moderni galeriji. Karl Bauer: Deklica z rožami

DNEVNE NOVICE

Danes sveže morske ribe v ljubljanski ribarnici.

Uprava cest OLO Ljubljana opozarja vse pasante in prebivalce Brega in okolice, da se vrši vsakodnevno miniranje zakonitost od 11. do 12. ure. Znak za začetek in konec miniranja bo dan z rdečo steno. Miniranje bo trajalo predvidoma 10 dni.

Revlja "Sodobna pisarna" bo zabeležila v kratkem izhajanju. Interesanti, ki se niso poslali naročilnice, naj to storijo vsaj do 15. t. m., da bodo dobili tudi oni že prvo številko. Naslov uprave: Ljubljana, Gosposka 12. Smučarji "Enotnosti", pozor! Smučarski klub "Enotnost" poziva smučarske učitelje, vaditelje, trenerje in inštruktorje ter tekmovalce (i-ke), ki imajo veselje učiti smučanje (osnovno in tekmovalno) med šolskimi počitnicami v Ljubljani oziroma zunaj, da se prijavijo nemudoma v klubski pisarni, Likočarjeva 5, Ljubljana.

Ali se kdaj spomnete na vaše zdravje? Oglejte si zdravstveno razstavo, ki je odprta vsak dan od osmih zjutraj do osmih zvečer na Magistralni dvorani je kurjena. Sindikalne podružnice, delovni kolektivi! Prijavite pravčasno svoj obisk zdravstvene razstave, da vam bo zagotovljeno strokovno svetovanje.

KOZMETIČNI INŠTITUT postavlja po najnovejših francoskih metodah od 14. januarja dalje v Medvedovi ul. 8 (dvorščice) za paciente obeh spolov. Rezervacije na tel. 21-223.

PREDAVANJA

Na Republiškem svetu Zveze sindikatov za Slovenijo bo v torek, 14. januarja 1958 predaval tovariš Miha Marinko o "Osnovnih problemih v razvoju komunizma". Predavanje bo ob 20. uri v sejni dvorani Doma sindikatov na Riksidarjevi cesti 26. Vabljeni sindikalni odborci.

Prirodoslovno društvo v Ljubljani vabi na poljudno znanstveno predavanje doc. dr. Vita Lavrič o odnosih in nepodnosti v zakonu. Predavanje, spremljano z diapozitivi, bo danes ob 20. uri v prirodoslovnih predavalnici na Univerzi, vhod z Gosposke ulice. Univerzitetno društvo vabi na predavanje univ. prof. ing. Ivana Čučka "Fotogrametrija v službi urbanizma", ki bo v torek, dne 14. t. m. ob 19.30 v dvorani Nebojšičev, Kidričeva ul. 5. Pričlove. Predavanje bo spremljano s skopičnimi slikami.

KONCERTI

V petek, 17. t. m. koncert za zeleno akademijo. Dirigent Teodor Vavajani, iz Atine, solist pianista Hilda Horak-Casova. Na sporedu: Bach-Mitropoulos "Fantazija in fuga v g-molu", Sklavos "Internazzo", L. M. Škerjan "Koncert za klavir in orkester", Beethoven "V. Simfonija".

GLEDALISKA

DRAMA
Torek, 14. jan. ob 19.30: Višnjeviški-Kreft: "Optimistična tragedija". Abonma ZSJ. (Stojalica so v prodaji).
Sreda, 15. jan. ob 19.30: Višnjeviški-Kreft: "Optimistična tragedija". Abonma U. (Sedeži so še na razpolago).
Četrtek, 16. jan. ob 19.30: "Shakespeare: "Ukročena trmoglavka". Abonma G. (Katarina Vika Grilova). (Sedeži so še na razpolago).
Petek, 17. jan. ob 19.30: "Dolga črna potovanja v noč". Abonma Petek popoldanski. (Sedeži so še na razpolago).
Sobota, 18. jan. ob 19.30: "Ta veseli dan ali Matiček se ženijo". Abonma D. (Sedeži so še na razpolago).
Nedelja, 19. jan. ob 19.30: "Ta veseli dan ali Matiček se ženijo". Izven in za podelitve: "Ukročena trmoglavka". Izven in za podelitve. (Katarina Duša Počkajeva).

OPERA
Torek, 14. jan. ob 19.30: Kogoj: "Črne maske". Abonma red B. (Sedeži tudi v prodaji).
Sreda, 15. jan. ob 19.30: Gjordanov: "Andre Chenier". Abonma red C. (Sedeži tudi v prodaji).
Četrtek, 16. jan. ob 19.30: R. Strauss: "Anandna na Naksos". Premiera. Izven. (Vstopnice so že v prodaji).
Petek, 17. jan. zaprto.
Sobota, 18. jan. ob 19.30: Janacek: "Jenufa". Abonma red K. Zaradi bolezni v ansamblu sta operni predstavi za danes in za jutri spremenjeni tako bo drevo za abonma 13 uprizorjena Kogojeva opera "Črne maske" in jutri, v sredo, za red C. Gjordanova opera "Andre Chenier".
Premiera R. Straussove opere "Anandna na Naksos" bo na odru naše Opere v četrtek, 16. t. m. prvič uprizorjena. Premiero bo pripravil dirigent Bogo Leskovic, režiser Drago Fiser, scenograf Vladimir Rjavac, osnutki za kostume pa so delo sklad. slikarke kostumov Alenke Bart-Serueve. Opera je razdeljena na predigro in pravo opero v enem delu. Janja. Kristina predstava "Anandna na Naksos" je bila leta 1918 na Dunaju in pozneje so jo z uspehom uprizorili malecni vsi evropski odri.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka predstava
Torek, 14. jan. ob 20: Evreinov: "Komedija o sreči". Abonma LMS IV. Vstopnice so tudi v prodaji.
Četrtek, 16. jan. ob 20: Dürrenmatt: "Obisk stare gospe". Abonma Cetrtek. Vstopnice so tudi v prodaji.
Petek, 17. jan. ob 20: Evreinov: "Komedija o sreči". Abonma Petek II - kolektivni.
Sobota, 18. jan. ob 20: Dürrenmatt: "Obisk stare gospe". Izven.
Nedelja, 19. jan. ob 15: K. Brenkova: "Carbena palčica". Izven: ob 20: J. Tavčar: "Prihodnjio nedeljo". Premiera. Izven. Gostovanje SNG Trst.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIONETE
Levstikov (Senzjakovski) trg št. 2
Četrtek, 16. jan. ob 17: V. Cinybulko-Dežman: "Igrarke na cestah".
Petek, 17. jan. ob 17: L. Novy-V. Taučar: "Moja in živali".
Sobota, 18. jan. ob 15.30: F. Milčinski: "Zvezdica Zaspanka". Zaključena predstava za RKS: ob 17: F. Milčinski: "Zvezdica Zaspanka"; ob 20.30: F. Milčinski: "Zvezdica Zaspanka". Za odrasle.
Nedelja, 19. jan. ob 11: F. Bevk: "Lenuh Poležuh"; ob 15: F. Bevk: "Lenuh Poležuh".

»DELTA«
TOVARNA PERILA IN KONFEKCIJE
PTUJ
ugodno prodaja
osebni avtomobil BMW
v dobrem in vzornem stanju
Ponudbe pošljite na upravo podjetja »Delta«, Ptuj

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Križanke

Četrtek, 16. jan. ob 20: Četrtekovi kulturni razgovori; dr. Jože Potrč: "O socialistični morali".
Vstopnice so na razpolago pri gledališki blagajni od 10. do 12. ure in dve uri pred začetkom. Rezervacije na telefon 22-011.

ROČNE LUTKE

Resljeva c. 38

Nedelja, 19. jan. ob 17: W. Karsch-J. Pengov: »Težave Peteršičkove mame«.

Prodaja vstopnic vsak dan od torka dalje (razen nedelje) na upravi Resljeva c. 38, tel. 32-000 od 10. do 12. ure in pol ure pred začetkom vsake predstave pri gledališki blagajni.

MAMBO ZA SVE COOK'S TOUR

VESTI IZ KRANJA

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

Torek, 14. jan. ob 20: George Axelrod: "Sedem let skomina. Gostuje Mesmo gledališče z Jesenic. Izven.
Petek, 17. jan. ob 20: Stuart Oliver: "Čudovito pustolovski". Komedija v treh dejanjih. Izven.
Nedelja, 19. jan. ob 16: D. Gorinšek: "Rdeča kapica". Mladinska spveigr v treh dejanjih. Izven in za podelitve.

KINO

»STORŽICA«: sovjetski barvni film "Othello". Predstave ob 16, 18 in 20.
»TRIGLAV«: ameriški barvni cinemascope film "Trnje noviči v vodnjaku".

2 BLEDA

KINO
»BLED«: sovjetski barvni film "Preizkušnja zvestobe". Predstava ob 20.

Vesti z Jesenic in okolice

Zdravniška dežurna od 10. jan. do 17. jan. dr. Tancar Avgust Gospo-svelska cesta.

MESTNO GLEDALIŠČE

Torek, 14. jan. ob 20 Axelrod: "Sedem let skomina. Gostovanje v Presernovem gledališču v Kranju.

IZ PTUJA

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ

Torek, 14. januarja ob 11: O. Wüchner: "Pastirček Peter in kralj Briljantin". Gostovanje v Kidričevem. Predstava za osnovno šolo Kidričeva in Lovrenc na Dravskem polju.
Sreda, 15. januarja ob 9: O. Wüchner: "Pastirček Peter in kralj Briljantin". Gostovanje v Veliki Nedelji. Predstava za osnovno šolo Vel. Nedelja; ob 13: O. Wüchner: "Pastirček Peter in kralj Briljantin". Gostovanje v Ormožu. Predstava za osnovno šolo in nižjo gimnazijo.
Četrtek, 16. januarja ob 20: E. Frelih: "Vrnil se je". Izven. Zadnja večerna predstava.
Okrajno gledališče Ptuj pripravlja Hamiltonovo dramo "Plinska luč" v treh dejanjih. Premiera je predvidena konec tega meseca. Dramo režira Emil Frelih, inscenacija V. Regežičeva. Nastopajo: Adolf Anderle, Majda Hermanova, Mirko Cegnar k. g. Ančka Bajcova in Irena Čučkova. Drama bo izvedena prvič v Jugoslaviji. Občinstvo obveščamo, da je delo povzeto po istoimenskem filmu, ki je bil na repertoarju v naših kinematografih.

KINO

»PTUJ«: ameriški črno-bel film "Upor na ladji Bounty".

Upravni odbor podjetja
ZITO MOKA - LJUBLJANA
Čufarjeva 2
razpisuje
delovno mesto za
šefa računovodstva
POGOJI:
Popolna srednja ekonomska šola z večletno prakso v računovodstvu večjega podjetja. Plača po tarifnem pravilniku podjetja.
Kandidati naj vložijo prošnjo z življenjepisom na trgovsko podjetje ZITO MOKA v Ljubljani, Čufarjeva 2.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO
»DELAŠKI DOM«: amer. barvni kavbojski film »San Antonio«.

CELJSKE VESTI

KINO
»UNION«: japonski film »Sedem samurajev«.
»METROPOL«: ameriški barvni film »Kleopatira«.

MARIBORSKE VESTI

Umrli so v Mariboru: Rozalija Kozar, 49 let, posestnica, Melc, Ivan Zivko, 63 let, druž. upok.; Polčane: Margareta Vigec, 54 let, gospodinja; Anton Kalin, 78 let, upokojenec; Ana Kavšek, 79 let, druž. upok.; Marija Potnik, 85 let, druž. upok.; Makslmiljan Ogriček, 18 let, delavec, Podova: Marija Lihenger, 77 let, gospodinja; Alojz Lesjak, 60 let, upok.; Konrad Bauman, 67 let, upokojenec; Lucija Borjak, 75 let, upok.; Marija Leskova, 46 let, posestnica, Polana: Josip Krajcar, 78 let, upokojenec; Regina Mesarec, 50 let, druž. upok.; Jožef Gradšnik, 61 let, železničar, Rogoza: Frančiška Blažič, 68 let, gospodinja; Laporje: Jože Bergant, 59 let, skladatelj; Marija Laznička, 63 let, druž. upok.; Frančiška Kumer, 75 let, druž. upok.; Zdenka Dominlo, 3 mesece, otrok; Stanko Ferlič, 1 leto, otrok, Sp. Gasteraj: Roza Pavalec, 74 let, gospodinja; Ana Semrov, 75 let, gospodinja; Marija Zavec, 50 let, upokojenka; Slavko Pečovnik, 6 mesecev, Hočko Pohorje: Franc Sušteršič, 67 let, upokojenec; Julijana Tomažič, 72 let, gospodinja; Morje: Darinka Brus, 2 leti, otrok; Sentilj: Jože Meško, 4 mesece, otrok, Rogoznica: Marija Raner, 51 let, delavka.

IZ MURSKÉ SOBOTÉ

KINO
»PARK«: ameriški film »Tujec je poklical«. Predstavi ob 17.30 in 20.

JOŽE GLUŠIČ

železniški uradnik v pokoju
Pogreb nepoznanega bo v sredo, 15. januarja 1958 ob 15.30 iz Nikolajevs mriške vežice na Zalaj.
Ljubljana, 13. januarja 1958.
Globoko žalujotca žena z otroki in ostalo sorodstvo

Svet Inštituta za družbene vede

razpisuje

natečaj

ZA SODELAVCE IN ASISTENTE, in sicer:

- I. V oddelku za politične in pravne vede:
3 sodelavce (znanstvene sodelavce, višje znanstvene sodelavce ali znanstvene svetovalce) - v prvi vrsti stalne, ev. tudi honorarne, 3 asistente, strokovnega sodelavca - sekretarja oddelka.
- II. V oddelku za sociologijo:
3 sodelavce (znanstvene sodelavce, višje znanstvene sodelavce ali znanstvene svetovalce) - v prvi vrsti stalne, ev. tudi honorarne, 4 asistente, strokovnega sodelavca - sekretarja oddelka.
- III. V oddelku za ekonomske vede:
4 sodelavce (znanstvene sodelavce, višje znanstvene sodelavce ali znanstvene svetovalce) - v prvi vrsti stalne, ev. tudi honorarne, 6 asistentov, strokovnega sodelavca - sekretarja oddelka.
- IV. V oddelku za zgodovinske vede:
4 sodelavce (znanstvene sodelavce ali višje znanstvene sodelavce) - v prvi vrsti stalne, eventualno tudi honorarne, 4 asistente, strokovnega sodelavca - sekretarja oddelka.
- V. V oddelku knjižnice in dokumentacije:
upravnika oddelka - znanstvenega svetovalca ali višjega znanstvenega sodelavca, šefa biblioteke - višjega bibliotekarja ali bibliotekarja, šefa dokumentacije - višjega strokovnega sodelavca, 4 strokovne sodelavce - za delo pri dokumentaciji, in sicer: po enega pravnik, sociologa, ekonomista in zgodovinarja, 2 knjižničarja.

Kandidati za naziv znanstvenega svetovalca, višjega znanstvenega sodelavca, znanstvenega sodelavca, asistenta, višjega strokovnega sodelavca in strokovnega sodelavca morajo izpolnjevati pogoje, predvidene z zakonom o organizaciji znanstvenega dela (Ur. list FLRJ št. 34/57).

Kandidati za naziv sodelavcev, pod točko I. morajo imeti dela s področja političnih ved, teorije države in prava in osnovnih institucij našega in primerjalnega prava, kandidati za naziv asistentov pa morajo imeti dela ali pa dokazati, da so v svojem strokovnem delu dosegli uspehe na področju političnih ved in prava.

Kandidati za naziv sodelavcev pod točko II. morajo imeti dela s področja splošne sociologije oziroma posebnih panog sociologije.

Kandidati za naziv sodelavcev pod točko III. morajo imeti dela s področja gospodarskega sistema oziroma politične ekonomije ali splošne ekonomske politike.

Kandidati za naziv sodelavcev pod točko IV. morajo imeti dela iz zgodovine narodov Jugoslavije XX. stoletja, asistenti pa morajo dokazati, da so se pri svojem delu usmerili na zgodovino narodov Jugoslavije XX. stoletja.

Kandidati za naziv bibliotekarjev in knjižničarjev morajo izpolnjevati pogoje, predvidene v 282. členu zakona o javnih uslužbenih. Prijave za natečaj je treba vložiti pri Sekretariatu Inštituta za družbene vede, Beograd, Marksa Tita 2, telefon 21-442. Prijavi morajo kandidati priložiti: življenjepis, overljen prepis diplome oziroma zaključnega šolskega spričevala, dokumente po 31. čl. zakona o javnih uslužbenih, privolitev ustanove, če je kandidat zaposlen, kakor tudi podatke o znanju tujih jezikov. Kandidati za naziv znanstvenega svetovalca, višjega znanstvenega sodelavca in znanstvenega sodelavca naj prilože še overljen prepis izkazila o doktoratu, seznam znanstvenih in strokovnih del kakor tudi dela sama. Seznam del in dela sama morajo priložiti tudi kandidati za naziv višjega strokovnega sodelavca kakor tudi asistenti, če jih imajo.

Prijave je treba kolkovati s 30 din državne takse, vasko prilogo pa s 25 din.

Rok za vlaganje prijav je 15. februar 1958.

RADIO LJUBLJANA

Spored za torek, 14. januarja

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55.

5.00-8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - vmes ob 6.30-6.40 Reklame - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 6.50 Po gorah je vjeto (domače in narodne hitre in poskočne) - 8.35 12 naše glasbene preteklosti - Janez Krstnik Novak: Figaro - 9.00 Zabavni mozaik - 9.30 Slavni virtuozl vam igrajo - 10.10 Biserina ogrlica (priljubljene popevke in zabavne melodije) - 11.00 3 mojstri beneške skladateljske šole - 11.30 Za dom in žene - 11.45 Razigrana harmonika - 12.00 Zbor in samospesvi slovenskih skladateljev - 12.30 Kmečka univerza - Ing. Tone Marolt: Praktična vrednost strojnih poskusov Kmetijskega inštituta Slovenije - 12.40 Emmanuel Chabrier: Pastoralna suita - 13.15 Pet popevk z Nat »King« Coleman - 13.30 Pester spored opernih melodij - 14.20 Za otroce (Manica Komanova pripoveduje) - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Topotipi in spomini - Lojze Krakar: Ljudje in kraji na Poljskem - II. - 16.00 Za ljubitelje in poznavalce - Wolfgang Amadeus Mozart: Simfonija št. 23 v g-molu - Jan Sibelius: Koncert za violino in orkester v d-molu - Jakov Gotovac: Simfonično kolo - 17.10 Striček Billy in njegov orkester - 17.45 Petnajst minut z Jo Stafford - 18.00 Sportni tednik - 18.30 Iz zakladnice jugoslovanskih samospesov - 18.45 Domače aktualnosti - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Koncert moškega komornega zbora iz Celja p. v. Egon Kuneja - 20.30 Radijska novela - U. V. Gogol: Dnevnik blazneža - 21.15 Taktirka Tonia Leutwilerja - godalni orkester Radia Bern - 22.15 Za prijatelje jazz - 22.35 Plesni orkester Radia Ljubljana

II. program

(na valu 202,1 m in 98,9 mHz)
14.00 Lahka glasba - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25 Otroški in mladinski zborni pojo - 15.45-16.00 Filmska kronika

DROBNI OGLASI

VISOKOKVALIFICIRANEGA OPTIKA in kvalificiranega galvanizirja takoj sprejemamo. Nastop slušbe in plača po dogovoru. Mehanika - Kraljevo, Leninova 46.

PREVAJALEC iz srbohrvaščine v slovensko dobi honorarno delo na dom. V poštev pridejo le tisti, ki prevod perfektno izdelajo in tudi čistopis na stroj. Zaželeno je po možnosti poznavanje pisarniškega poslovanja. Ponudbe na upravo pod »Perfektni srbohrvaški prevajalec«.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »VIČ«

AMERIŠKI BARVNI

CINEMASCOPE

FILM

»SEDEČI BIK«

Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

KINO »UNION«: elstina modna revija ob 17 in 20.

KINO »KOMUNA«: amer. barvni cinemascope film »Gospod Roberts«. Brez tednika. Predstave ob 16, 18.30 in 21.

KINO »SLOGA«: poljski film »Skrijnost zapuščenega okna«. Tednik:

F. N. št. 2. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8: nemški film »Piroška«. Predstavi ob 10 in 15.

LITOSTROJ: ameriški film »Tarzanova jeza«. Predstavi ob 18 in 20.

KINO »TRIGLAV«

AMERIŠKI BARVNI CINEMASCOPE FILM

»Indijanski borec«

Tednik. V glavni vlogi Kirk Douglas, Elsa Martinelli in Diana Douglas. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »SISKA«

Ameriški barvni film

POSLEDNJI iz plemena Komanči

V glavni vlogi Broderick Crawford in Barbara Hale. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

STENODAKTILOGRAFKO

sprejemmo takoj. Ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro »PLAČA PO DOGOVORU«.

AVTOPODJETJE »SLAVNIK«, KOPER

razpisuje naslednja delovna mesta za:

- vodjo domačega turizma**
z večletno prakso v turizmu, z znanjem najmanj dveh tujih jezikov in srednješolsko izobrazbo
- vodjo inozemskega turizma**
z najmanj 10-letno prakso v turizmu in z znanjem tujih jezikov. - Pogoji za vpis v Zunanjetrgovinsko zbornico z najmanj srednješolsko izobrazbo
- vodjo meznega oddelka**
književodjo s prakso v meznem oddelku, srednješolska izobrazba

Plača po tarifnem pravilniku. Prijave je treba dostaviti upravi podjetja v Kopru.

Natečaj za deset štipendij Tehnične pomoči Francije za leto 1958 za specializacije

in sicer:

1. dva kandidata za UKV tehniko
2. dva kandidata za radiotelegrafijo in radio-telefonijo
3. dva kandidata za telegrafsko tehniko in
4. štiri kandidata za kablovsko tehniko in tehnično prenos

Specializacija bo trajala deset mesecev.

POGOJI:

1. končana elektrotehniška ali elektrostrojna fakulteta ali srednja tehniška šola ustreznе stroke;
2. dobro znanje francoščine;
3. obveznost kandidata, da bo po končani specializaciji ostal 10 let v službi dajalca štipendije v krajih in na delu, kamor bo razporejen.

Prošnjo pod šifro »305« je treba poslati najpozneje do 1. febr. 1958 na GENERALNO DIREKCIJO PTT, BEOGRAD.

Švedi radi pojo in plešejo

Abstinentov je mnogo, v žganih pijačah ni posebne izbire

Švedi ne jedo mnogo, zato pa več pijejo. Statistični podatki kažejo, da je potrošnja žganih pijač na Švedskem večja kot v katerikoli zahodnoevropski deželi. Švedi pa tudi radi govorijo o alkoholizmu. Nemara jim že preseda, da jih vsi tuji obšipajo s pripovedovanjem o njihovih vrlinah, zato menda hočejo dokazati, da vendarle niso brez napak. Če pride človek v Stockholm, se vprašuje, kje so kavarne in druge točilnice alkoholnih pijač, ko pa opaziš vsepovsod slaščičarne in kopice ljudi, ki trdijo, da niso še nikoli pokušili žganja.

Zares je Švedska dežela z morda največ abstinenti, pa tudi pivci žganih pijač nimajo kaj posebne izbire. Alkohol v glavnem uvažajo, doma izdeluje švedska industrija le pivo, ki je res nekaj boljše od vode, zato pa precej slabše kot limonada.

Nakaznic za alkoholne pijače zdaj nimajo več, zato pa je žganje silno drago. Kozarček konjaka stane toliko kot že kar dobro kosilo. In vendar pijejo mnogi ljudje. O tem so napisali na Švedskem debele knjige, nekateri pisci navajajo kot vzrok podnebnje, življenje na samotnih farmah, osamljenost, švedsko miselnost, prirojeni pesimizem in podobne reči. Alkohol porazno deluje na sicer zdrave in močne ljudi. Pijani Švedi niso veseljaki, ne vsiljujejo se s svojimi pijanimi pomenki in ne razgrajajo, marveč se zapro vase, njihovi obrazi pa spominjajo na obraze hudo bolnih ljudi.

Kulturne zabave so Švedi oblikovali malone do popolnosti. Slehera večja ima zabavni park z igriščem, streliščem in drugimi napravami, odrasli se tam tako sprostito, kakor da so otroci. Švedi zelo radi plešejo, v plesni spretnosti ni razlike med mlajšimi in starejšimi, sodobni plesi so pomešani z ljudskimi, nekateri narodni plesi, na primer švedska polka, pa sodijo med najbolj razigrane narodne plesne.

Poskočne narodne pesmi so malone brez melodije, zato pa so besedilo zelo duhovito. Razen hitrih imajo še počasne, sentiment-

Velikost nevtrona

Znanstveniki kalifornijske univerze so izmerili velikost nevtronov v 23 različnih kemičnih prvih. Na kongresu 200 fizikov so sporočili, da ima nevtron, električno nevtralni del atoma, velikost 6 do 8-krat 10 na minus štirinajstinko centimetra.

Chaplin v mozaku

Neki pariški kinematograf, ki vrti v glavnem komične filme, je dal izdelati v mozaku podobo Charlieja Chaplina v naravni velikosti. Znani igralec se je slikal pred tem kipom, ko je prišel v Pariz na slavno premiero svojega filma »Kralj v New Yorku«.

Vulkan je potopil

TRAGEDIJA
JAPONSKE
RAZISKOVALNE
LADJE

»KIEJO MARU«

V globini 5000 m je dno Tihnega oceana na nekaterih mestih naravnost posejano z ognjeniki, katerih izbruhi dosežejo višino 2000 m. Delujoči in ugasli ognjeniki so tam razporejeni na področju, ki je večje od evropske celine.

Kadar pride do vulkanskega izbruha v globini, ki je večja od 2000 m, ostane pritisk plinov in vodne pare, ki se razvije, pod 200 atmosferami, oziroma pod minimumom vodnega pritiska. V tem primeru se ognjeniška lava razlije po površini morskega dna in se naglo hladi ter ne povzroča sproščanja plinov in vodnih par. Če vulkan izbruhne v globini, ki je manjša od dveh kilometrov, je vodni pritisk pre slab in ognjenik butne na površino.

Japonska ladja »Kejo Maru« je nedavno s posebnimi napravami proučevala ognjeniške pojave v Tihem oceanu. Spremljala jo je enako opremljena ladja »Sinio

Maru«, ki je bila dobra dva kilometra v stran od prve.

Morje je bilo popolnoma mirno, nenadoma so mornarji zaslišali zamolklo bobnenje, kakor da bi grmelo nekje za obzorjem. Takoj zatem so se dvignili močni valovi, pred ladjo pa so brizgali na raznih mestih pravcati vodometi.

Ladja »Sinio Maru« se je takoj začela oddaljevati od tistega kraja, vendar ji je obsul pravcati dež lave in pepela. Visoki valovi so kar naprej pljuskali čez krov. Ladji sta upostavili medsebojno zvezo šele proti večeru.

Naslednje jutro se ni zgodilo nič posebnega, zato sta ladji nemoteno opravljali svoje delo. Okoli poldneva pa se je iz vode dvignil močen oblak dima, ki je ladji prisilil, da sta z vso hitrostjo odpulili s tistega kraja, vsaka v svojo smer. Potem je šinila iz morja ognjeniška lava; pel je povsem zakril modrino ne-

Na Švedskem se ti ljubeznivo nasmehejo, če storiš kaj, za kar bi te v drugih deželah ozmerjali. Če stopiš v gneči sosedu na kurje oko, se bo potrudil, da ti razloži, da je to povsem vsakdanja reč. Ljubeznivost velja na Švedskem za stvar srčne omike in osebne udobnosti. Udobneje bomo živeli, če bomo prijazni drug z drugim, namesto da bi se prepirali za vsako malenkost. Tako mislijo Švedi, vendar ima njihova ljubeznivost pogosto zares nesebične nagibe.

Lani na jesen se je začel industrijski velesojem istega dne kot

atletska tekma med Švedsko in Madžarsko. Slehera atletska tekma privabi v tej deželi, ki velja za zibelko atletike, vsaj 50.000 gledalcev, razen tega pa je prišlo na velesojem na deset tisoče ljudi, zato v mestu niso mogli dobiti sobe. Tedaj so se uslužbenci posredovalnice za prenočišča obrnili na radijsko postajo. »Več tisoč ljudi bo moralo prenočiti na ulici,« je razglasil stockholmski radio. Do večera je bilo potem na razpolago že več tisoč postelj v zasebnih stanovanjih po smešno nizkih cenah.

D. S.

Žrtve mraza v Mehiki

Mehiko je zajel pred dnevi najhladnejši val, kar jih pomnijo v minulih dveh desetletjih. Mraz je zahteval 22 smrtnih žrtev, kmetijske kulture pa so utrpeli hudo škodo. Medtem ko znaša v tem letnem času povprečna temperatura v Mehiki

okoli 20 stopinj Celzija, je zdrknilo živo srebro na tri stopinje pod ničlo.

Ob ameriški vzhodni obali je divjal vihar v smeri proti Kanadi. Cloveških žrtev je bilo okoli 20, večina v Novi Angliji. Za viharjem se premika proti severu val mraza, ki je že prinesel sneg na Florido.

Na Kubi se je zvrstilo več viharjev, 80 ribičev se ni vrnilo z morja, sploh pa je vetrovno vreme napravilo precej škode žetvi.

Spremembe v francoskem radiu

V francoski radiodifuzni službi je prišlo do organizacijskih sprememb. Trije največji oddajniki so spremenili imena in spored. Zdaj se imenujejo Francija I-III. Prva postaja oddaja vseh 24 ur, druga posreduje poslušalcem v glavnem zabavni in lahki program, tretja pa predvsem kulturne in umetniške oddaje.

Ceste v Sahari

V saharjski puščavi nameravajo zgraditi okoli 2000 km novih cest. Strokovnjaki so že izračunali približne gradbene stroške: vsak kilometer cestišča bo stal v naši valutni okoli 15 milijonov dinarjev.

Sedem let po nedolžnem v ječi

V Parizu so prišli na sled nevarni gangsterski tolpi

Prve dni letošnjega leta so izpustili iz pariškega zaporu Poissy Michela Marianija, ki je predsedal sedem let delno v preiskovalnem, večinoma pa v rednem zaporu in se je zdaj izkazala njegova nedolžnost.

Začelo se je nekega zimskega dne leta 1950 ob osmih zjutraj na nekem pariškem trgu, kjer so štirje zakrinkani moški napadli bančnega blagajnika in mu iztrgali iz rok usnjeno torbo z milijon franki gotovine. Policija je takoj uvedla preiskavo in kmalu aretirala Reného Sauvageona, ki je potem izdal dva pomočnika. Hkrati je prišel na policijo neznanec, čigar imena takrat niso objavili, in povedal, da je bil četrti član razbojniške tolpe Michel Mariani, ki so ga zaprli kmalu potem.

Na prvo vprašanje, ali je bil tistega dne ob osmih zjutraj na trgu, je Mariani po pravici povedal, da je bil. Zaman je skušal razložiti stražnikom in kasneje preiskovalnemu sodniku, da je

tistega dne moral biti ob osmih na trgu preprosto zato, ker je tam stanoval. Pred sodiščem pa so ga močno bremenili s svojimi izjavami tisti trije roparski napadalci.

Odločilna za Marianijevo usodo je bila izpoved Arsena Godarda, ki je nastopil kot priča in povedal, da je iz svojega avtomobila, ki ga je moral ustaviti zaradi rdečega prometnega znaka, natanko videl na razdaljo nekaj korakov, da je pri razbojniškem napadu sodeloval tudi Mariani. Michelu Marianiju je sodišče odmerilo sedem let ječe. Mož je zaman zatrjeval, da je nedolžen in da je ob tistem času še spal doma v hiši ob trgu.

Po sedmih letih je zdaj Mariani prišel iz zaporu in je kot svobodni državljani vložil po svojem zagovorniku tožbo za obnovitev procesa. Drugi razbojnik, ki je bil svobodni, ker so preleteli krajše časovne kazni.

Pred dnevi so aretirali nekega avtomobilskega tatu. Njegove izpovedi so pripeljale do tega, da so oblasti sprožile kazenski postopek proti Arsenu Godardu in njegovemu advokatu. Ugotovili so namreč, da je bil ta Arsen Godard vodja razbojniške tolpe in je iz avtomobila skupno s svojim advokatom Georgesom Cottom gledal roparski napad. Godard je hotel rešiti četrtega roparja, ki mu je uspelo pobegniti, zato je vpletel v zadevo Michela Marianija, ki je tako popolnoma nedolžen predsedal v ječi sedem let.

Hkrati so uvedli preiskavo tudi proti skupini stražnikov in policijskih funkcionarjev, ki so baje zatajili nekaj pomembnih dejstev. Obeta se torej afera tako imenovane pravosodnega zločina in hkrati korupcije na nekaterih službenih mestih pariške policije.

Vrstni red

Po mnenju davčnih oblasti je vrstni red italijanskih filmskih igralcev naslednji: Gina Lollobrigida in Sofia Loren (z dohodki vsaka po 80 milijonov lir), Vittorio de Sica (70 milijonov), Alberto Sordi (36 milijonov), Toto (20 milijonov), Aldo Fabrizi (15 milijonov), Carlo Ponti pet milijonov in Roberto Rossellini s pol drugim milijonom lir letnih dohodkov.

»Julijin tajnik« v pokoju

Pod takimi in podobnimi naslovi pišejo italijanski listi o 65-letnem Sollimantiju, čuvaju vsepovsod znane grobnice Romea in Julije v Veroni. Ta mož je dvajset let varoval njun grob in nešteto krat z ganljivimi besedami opisoval turističnim parom z vsega sveta usodo Romea in Julije. Mož je v svoji karieri prisostvoval mnogim zanimivim prizorom in tudi prepričnim mladim parom, ki sta jih vzemirili

zgodba in bližina groba, znanega po vsem svetu.

Pred nekaj leti je prišlo do incidenta, pripoveduje Sollimanti o dogodku iz svojega dela. »Neki turist z Bližnjega vzhoda se je hotel dotakniti Julijinega groba. To sem mu prepovedal in sva se sporekla. Veste, zakaj? Zato, ker se je hotel dotakniti Julijinega groba,« seboj pa je imel kar pet žena. Prepričan sem, da mi Julija tega ne bi nikoli odpustila.

V Kambodži še vedno delajo potujoči zobni zdravniki. Takle dentist razpostavi na prometnem uličnem vogalu svojo skrinjico z najnujnejšimi instrumenti, na vidnem mestu pa seveda razloži zbirko že izruvanih zob, kar naj bi dokazovalo njegovo spretnost in zaupanje ljudi vanj. Za ruvanje je treba plačati vnaprej, bolnik pa dobi svoj denar nazaj, če »zdravnik« po nesreči izpuli napačni zob. Poprej se seveda pogajata za ceno, nato pa se izruvani zob pridruži zbirki...

Ameriško letalstvo je dobilo nov žaromet, ki ima tolikšno svetilno moč kot luči 10.000 avtomobilov. Če bi ga montirali na helikopter, bi lahko ponoči osvetljevali poplavljen področja in iskali pomoči potrebne poplavljenice, hkrati pa bi ga bilo po napovedih strokovnjakov mogoče uporabiti tudi pri nočnem reševanju brodomolcev ali letalskih potnikov, če bi potniški velikan med poletom čez morje strmoglavil v vodo. Večji posnetek kaže žaromet v akciji, na manjšem pa vidite, kako je pritrjen na letalsko krilo.

Drobne ZANIMIVOSTI

ZA LOVCE IN RIBIČE

Lovci so vztrajni, tudi v najhujšem mrazu včasih presegajo ure na preži, zato so pogosto prehlajeni in jih mudi isias. Neki zahodnonemški mehanik je izdelal stiček, ki ga je mogoče greti. V rezervarju je nafta, zraven pa gorilnik. Če lovec prižge gorilnik, plamen ogreva stiček. Jakost plamena je mogoče naravnati, iznajdba pa je praktična za ribiče, ki posedajo na rečnih bregovih tudi takrat, ko pritegne mraz.

DVAKRAT ISTO

»Naslovnik se je preselil, naslov ni znan,« je bilo zapisano na pismu, ki ga je pošla iz Memphisa v ZDA vrnila na posestvo jetnišnice. Naslednjega dne je pismonoša spet dobila isto pismo z naslednjim dodatkom: »Pošiljatelj pobegnil, naslov ni znan.«

SREČNO NOVO LETO

V neko trgovino s fotografskimi aparati v italijanskem Mordenu je stopil mlad mož, kupil film in izročil trgovki bankovec za tisoč lir. Ker ni imela drobiža, je šla v sosednjo trgovino, da bi menjala denar. Ko se je vrnila, je našla listek z besedami: »Srečno novo leto!«. Kupca ni bilo več, z njim pa je izginil tudi drag fotografski aparat »Rolleicord«.

HISNI RED

Hotel »Americana« v ameriškem letovskem kraju Miami na Floridi je obesil pri posteljah v sobah za goste hišni red z naslednjo vsebino: »Enkrat pozovite sobarico, dvakrat strežnik, trikrat pa zdravniku psihoanalitiku.«

USMERJEVANI HELIKOPTER Ameriški tehniki so konstruirali prvi usmerjevalni helikopter. Naloga ni bila lahka, ker opravlja helikopter vrsto operacij, saj leta navpično in v vse smeri, hkrati pa stoji na mestu, zaradi česar je usmerjevanje na daljavo še posebej težavno.

60 LET ZA KRMILOM

Angleška zakonca Margaret in Julius Fisher sta prevzela za avtomobilskim krmilom skupno toliko kilometrov, da bi to časovno pomenilo 60 let vožnje dan in noč. Fisherju je zdaj 83 let in je kupil prvi avto leta 1896. Ta voz je imel leseno karoserijo, zmogel pa je največ 40 km na uro. Njegovi ženi Margaret je 71 let in vozi avto od leta 1913. V poseben ponos si šteje, da ni imela na 1.600.000 km dolgi vožnji še nobene nesreče.

»Tako, tako, za svojo starost si že kar velik fant. Zdal pa pogledmo še, za koliko je mamica zrasla v minulem letu!«